

tribuna

LIST ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

LETO IV

LJUBLJANA, 12. JUNIJA 1954

Štev. 11

MED POČITNICAMI BO NAŠE DELO OSREDOTOČENO V KLUBIH

Zaostriamo politični kriterij

Klubi zajeli veliko število študentov - povezuje z okrajnimi političnimi forumi - varujemo se celovsiva

Naši klubi po okrajih so prešli z mrtve točke, našli so vsebino dela, ter se prebujajo naprej. Vendar stanje v njih ni v celoti dobro. Osnovna pomanjkljivost je neaktivnost starejših komunistov in odločno pomanjkanje notranje političnega dela. Zelo redki so klubi, ki proučujejo problematiko lastnega kraja, ali da se na sestankih bore proti negativnim pojavom v lastnih vrstah. Nekateri klubi imajo nezdruženo tendenco kluba v zapadnem smislu, ker vidijo v klubih le način za izživiljanje na raznih toriških dela, ne pa tudi na političnem. Naši klubi so aktivizirali ogromno število študentov, saj gre število članstva, ki se na ta ali oni način aktivno peča z delom v organizaciji že čez tisoč. Da bi pa naši klubi izpolnili vlogo, ki jim pripada, je nujno, da usmerijo svojo dejavnost tudi na notranje politično delo. Prvenstveno vlogo v vzgoji članstva imajo naša združenja po fakultetah, klubi pa bi morali v svojih vrstah zanostriti politično borbo proti negativnim pojavom in polagati več pozornosti seznanjanju članstva s problemi lastnega teritorialnega območja.

Kulturne in športne sekcije v naših okrajnih klubih in društvih morajo nadaljevati z delom. Uspeh šoštanjskega kluba z gostovanjem po vaseh z ozkim filmom lahko da pobudo tudi ostalim skupinam, saj organizacija takih gostovanj ni težavna, je pa zelo lepa oblika prosvetnega delovanja.

Važno vprašanje pri delu teh naših organizacij je povezava z okrajnimi političnimi in oblastnimi forumi, predvsem z mladinsko organizacijo. III. kongres ZKS je obravnaval problem klubov in je opozoril okrajne forume na to obliko naše dejavnosti.

Potrebno bi bilo vršiti energičen boj v lastnih vrstah. Obstojijo klubi, kjer je politični čut v veliki meri otopel, v tem smislu, da so na vodstvu slabi ljudje, brez potrebnih političnih kvalifikacij. Če želimo, da bi naši klubi nekaj predstavljali, tedaj je tudi potrebno, da so na njihovem čelu taki tovariši, ki imajo ugled kot politični delavci, ali vsaj aktivni ljudje.

Politično nezrelo je gledanje nekaterih študentov na klube v tem smislu, da jih smatrajo za slabo organizacijo, ter da si skušajo ustvarjati ugled kot študentje s preirano domišljavostjo. Prišlo je že do primerov, da so se študentje v stiku s srednješolci obnašali kot pravi celohodci, da je bilo precej zafrkavanja, medtem ko so redki klubi, ki imajo lepe odnose z delavsko mladino. Nadutost študentov in zaljubljenost sa-

mih vase je negativen pojav, ter se je treba boriti proti njemu. Dokler smo študentje, lahko v veliki meri popravljamo karakterne napake, ki se nam bodo v bodočnosti bridko maševale. Potrebno je navezati stike s kmečko in delavsko mladino ter naše študente vzgajati v spoštovanju do vsakogar, predvsem pa v spoštovanju do dela.

Res je, da smo formirali klube v precejšnji meri zato, da bi študentje prejemali od komun podpore in stipendije. S pravičnim prikazovanjem naših ekonomskih problemov smo v večini okrajev tudi uspeli. Zal pa so nekateri klubi zašli pri teh stvarih v skrajnost, nabiranje denarnih sredstev jim je postalo edini cilj.

Nekateri klubi imajo neza- dovoljve organizacijske oblike. Združujejo študente cellega okraja, ali kot Primorski, več okrajev. Praksa v dosedanjem delu je pokazala, da so mnogi klubi, ki obsegajo teritorialno manjše enote lažje dosegli večje uspehe, pa tudi sicer je njihova dejavnost lažja z ozirom na medsebojno poznavanje. Zaradi specifičnih problemov je razumljivo,

da so Primorci formirali klub s tako širokim področjem, vendar pa je dejavnost v taki obliki težavna in bo moral klub preiti na delo po sekcijah in morda celo na sekcije po krajih, kot n. pr. Idrija in okolica.

V tem članku sem obravnaval nekatere pojave v klubih nekoliko širše, ker predstavljajo naši klubi v času počitnic osnovne organizacije in je prav, da ob delu razčistijo nekatere napake.

V času letnih počitnic bodo Okrajni komiteji LMS organizirali mladinske festivale. Naša dolžnost je, da se vključimo v delo teh festivalov z lastnimi skupinami, ali da mladinski organizaciji pomagamo na kakršenkoli drugačen način. Blizu se tudi čas praznovanja narodnoosvobodilne borbe, kjer bomo morali študentje sodelovati ne samo kot udeleženci, temveč tudi kot aktivni pomagači pri pripravi. Cela področja naše ožje domovine je prav v teh dneh prizadela strašna elementarna nesreča. Študentje iz prizadetih krajev nikakor ne smejo stati ob strani, temveč morajo poseči v borbo za pomoč oškodovanim krajem in prebivalstvu. Pri tem delu bo potrebno ogromno priidnih rok pa tudi znanja in strokovne pomoči. Z delom pri popraviljanju stanja, ki ga je prizadela ta nesreča bomo študentje najlepše dokazali svojo ljubezen do domačih krajev in našega delovnega ljudstva. Okrajni pa tudi republiški forumi bodo organizirali mnogo pionirskih letovanj, kjer bi lahko študentje s poljudnimi predavanji izpolnili program in pionirjem pripovedovali zanimivosti iz različnih področij. V letnem času bodo tudi delovni centri predvojaške vzgoje, ki imajo nalogo vsestranske vzgajati našo mladino, zato bo pomoč naših študentov v tej obliki zaželjena in dobrodošla.

Osnovna naloga pa je, kot sem že omenil, sodelovanje z mladinsko organizacijo. ZSJ je sestavni del mladinske organizacije. Ponekod je mladinska organizacija zaspala ter bi lahko študentje vzpostavili ponovno aktivne LMS, prirejal za mladince razna predavanja, organizirali skupne izlete, športna tekmovanja in slično. S tem delom bomo tudi premostili navidezno razliko med študenti in ostalo mladino, ki je nezdružena in nekoristna.

Ko se bomo vrnili jeseni v naše predavalnice, bomo ugotavljali, ali smo študentje v času počitnic izpolnili svoj dolg napram organizaciji in delovnemu ljudstvu, ki nam omogoča študij in stalen razvoj. Siskovec Janez

Zaprla so se vrata predavalnic in laboratorijev

PLENUM UO ZSJ

Diskusija in kritika

Te dni je bil plenum univerzitetnega odbora ZSJ, ki je razpravljalo o stanju v okrajnih klubih, kulturnih in športnih skupinah, ter o delu v času počitnic.

Referat je obsegal predvsem kritiko dela v naših skupinah. Okrajni klubi posvečajo premalo pozornosti političnemu delu med članstvom, njihov odnos do socialno ekonomskih problemov je čisto problematičen, pa tudi povezava z okrajnimi političnimi in oblastnimi forumi je šibka. V nekaterih klubih so organizacijske oblike toge, ker združujejo prevelike teritorialne predele in je zato delo oteženo.

Referat je obravnaval stanje v kulturnih skupinah, pri čemer pa je treba poudariti, da se je diskusija v precejšnji meri oddaljila, oziroma bila nasprotna referatu. Referat je zastopal stališče, da je vsa naša kulturno prosvetna dejavnost usmerjena predvsem v nacionalnem obeležju, kar je v veliki meri pokazal študentski festival. Referat je zastopal mišljenje, da bi morala biti akademska mladina nosilec

Te dni je bil plenum univerzitetnega odbora ZSJ, ki je razpravljalo o stanju v okrajnih klubih, kulturnih in športnih skupinah, ter o delu v času počitnic.

Pri odobravanju športne dejavnosti je bil ostro kritiziran ASK, ki je že večkrat pokazal skrajno neresnost (n. pr. tekma Univerza — srednje šole). Plenum je zavzel enotno stališče da je potrebno preiti na formiranje Akademskega športnega društva, ki naj bi skrbel za vse vrste športnega udejstvovanja med študenti, za kar imamo v kadrovskega pogledu velike možnosti. S tem, če bomo imeli študentsko akademsko društvo, bomo lahko odločneje zahtevali rešitev materialnih problemov našega športa. Bodoče Akademsko športno društvo naj bi odločno vnašalo v šport boj proti vsem negativnim pojavom, ki se v športu iz dneva v dan vedno bolj uveljavljajo.

Podpredsednik UO, tov. Matkovič Blaž, je imel referat o nalogah ZSJ v času počitnic. Obravnaval je nekaj organizacijskih problemov. Zadržal se

je pri sodelovanju študentov, predvsem okrajnih klubov na okrajnih mladinskih festivalih, delo študentov in njihova aktivnost pri proslavah NOB, dalje se je dotaknil mladinskega festivala v Kopru. Spregovoril je tudi o delu mednarodnega sprejemnega centra. Predvsem pa je opozoril na potrebo povezave okrajnih klubov z mladinskimi forumi. Kritiziral je dosedanjí slab odnos do tujcev s strani študentov in poudaril porebo po večjem nacionalnem ponosu.

Plenum je sklenil, da se bodo v začetku prihodnjega leta v prvih treh tednih sklicale redne letne skupščine, kjer bo hvaludek predvsem na politiki so člani PZ.

V zvezi z delom v času letnih počitnic je govoril tudi pradednik Počitniške zveze tov. Petkovič Nedeljko in opozoril na celo vrsto letovanj in ekskurzij za naše slušatelje, ki so člani PZ. S

To je bil zadnji plenum UO ZSJ v letošnjem študijskem letu. Med počitnicami bo deloval le še Univerzitetni odbor.

Z obiska maršala Tita v Grčiji

Vsekakor eno leto ne pomeni dosti v zgodovini posameznih narodov, ko pa govorimo o narodih Balkanskih držav Grčije, Turčije in Jugoslavije je prav zadnje leto najplodnejše razdobje v utrjevanju medsebojnega prijateljstva in sodelovanja, kajti to sodelovanje je po obisku maršala Tita v Ankari in Atenah dobilo obli-

no pomeni, da je trojna zvezda prijateljstva vsakemu iskrenemu prijatelju miru. Kajti zveza ni sklenjena proti nobeni državi, temveč samo proti načrtom, ki bi predstavljali napad na mirni razvoj svobode in neodvisnih držav.

Maršal Tito je po vrnitvi v domovino v svojem govoru to

ko, ki jo redko srečamo v mednarodnem življenju. Zadnji dogodki so utrdili to, kar so bile že zdavnaj zgodovinske težnje teh narodov. Besede v Atenah so bile preproste. To so bile besede zaveznikov, iskrenih zagovornikov miru in kolektivne varnosti.

Balkanske države so dale celemu svetu na znanje, da je trojna zveza dejstvo. V trojni zvezi pa je zajeto vse kar zblizuje te države. Predvsem dalekosežne vrednote za ožujanje miru in neodvisnosti. Svetovni mir je dobil v tej zvezi svojega trdnega zagovornika, kar pa ob enem predstavlja tudi zmago nad silami, ki v kalnem mednarodnem položaju in v neurejenih odnosih med posameznimi državami vidijo primerno podlago za zaostriev mednarodnih odnosov. To pa istočas-

jasno povedal. Razumljivo je, da pomeni naša pot v Grčijo, kakor je pomenila tudi pot v Turčijo nadaljnjo utrditev, uveljavljanje naše države kot miroljubnega činitelja, ki ima samo en smoter, pa nobenega napadalnega namena proti nikomur na svetu. Nihče na svetu ne more dokazati ali reči, da goji naša država proti komu kakke napadalne namene. Naša država, naši ljudje, naši narodi, nikoli niso nikogar napadli in tudi v prihodnje ne bodo nikogar napadli. Preveč drago smo plačali v svoji preteklosti, v svoji zgodovini, da smo ohranili taka tla. Preveč krvi je bilo prelito po naših tleh, da bi se sedaj spustili v take avanture, prelivati kri še kje drugje. To popolnoma nasprotuje našim načelom pri reševanju mednarodnih vprašanj.

IZPAD STANETA ZMITKA NA PRAVNI FAKULTETI!

Sovražne parole pod krinko znanosti

Na pravni fakulteti se je v zadnjem času prijel dogodek, ki je močno razburil vse študente. Na seminarju meddržavne prava je namreč nastopil študent IV. letnika Zmitke Staneta, ki je svoj referat »O združenju Evrope« izkoristil izključno v sovražne propagandne namene. To potrjuje njegov napad na tov. Tita, kateremu Zmitke očita nedoslednost in dvoilčnost, napad na nso zunanjo politiko, ker se takoj in brez pogoja ne vržemo v objem EOS in s tem omogočimo hitrejšo izboljšanje življenjskega standarda in končno napad na našo demokracijo, saj Zmitke obtojuje pomanjkanje svobode in osebnega dostojanstva v FLRJ.

Da bo stvar jasnejša, navajamo potek dogodkov, da si bo bralec lahko ustvaril vtis o navedenem izpadu Zmitke Staneta.

V začetku letnega semestra, v času pobiranja podpisov, ko je udeležba študentov na predavanjih in seminarjih največja, je nastopil Zmitke Staneta z referatom »Združena Evropa«, in to kljub temu, da je bila ta tema že obdelana v zimskem semestru. Čeprav ga je prof. Tomšič opozoril, da bi se s tem tema ponovila, je Zmitke uporno

vtrajal in tudi dosegel, da je trikrat nastopil na seminarju s to temo.

Ze ob svojem prvem nastopu je s problematičnimi postavkami vzbudil odpor pri vseh poslušalcih. Ker na prvi seminarjski uri ni bilo več časa za diskusijo, je na naslednji seminarjski uri najprej ponovil nekatere postavke svojega referata, nakar se je razvila ostra debata, v kateri so študentje razčlenili njegove napredne postavke, n. pr. vprašanja o državi, družbi, razredih, revoluciji, ideji, gonilni sili v družbi, sociologiji itd. Ker diskusija še ni bila izčrpana, se je nadaljevala na naslednji seminarjski uri. Tedaj je ponovno nastopil Zmitke, ki se je spustil v žolčen obračun z diskutanti in se pri tem postavil na stališče, da k referatu ne dovoljuje nikakih pripomb ter da v njem ni ničesar menjati. Kako absurdno je njegovo stališče, naj pokažejo naslednje njegove politične in znanstveno nevdružne trditve:

— »O odnosu do EOS je Tito prej drugega govoril. Pa tudi najnovejša stališča Tita je nepravilno, pa čeprav je on predsednik republike, in to zato, ker Tito trdi, da je vprašanje integracije Evrope stvar bodočnosti. Po Zmitku pa to ni stvar bodočih generacij, pač pa stvar takojšnjega reševanja, pri katerem naj bi izobraženci dali svoj največji prispevek, drugače niso patrioti. Poudaril je, da je naša izobraženec, pripravljen ljudstvo v Združeno Evropo, pa čeprav bi to bilo proti volji ljudstva.

— Zmitke dalje trdi: — »Pristop Jugoslavije k EOS je nujen, da bi se izboljšal naš življenjski standard.« — »Nujnost pristopa Jugoslavije k EOS je toliko večja, ker je v EOS vsakemu človeku zagotovljena varnost in dostojanstvo. Človek postane tam svoboden in lahko polno uveljavi svoje energije in sposobnosti.« (Nadaljevanje na drugi strani.)

nost. Po Zmitku pa to ni stvar bodočih generacij, pač pa stvar takojšnjega reševanja, pri katerem naj bi izobraženci dali svoj največji prispevek, drugače niso patrioti. Poudaril je, da je naša izobraženec, pripravljen ljudstvo v Združeno Evropo, pa čeprav bi to bilo proti volji ljudstva.

— Zmitke dalje trdi: — »Pristop Jugoslavije k EOS je nujen, da bi se izboljšal naš življenjski standard.« — »Nujnost pristopa Jugoslavije k EOS je toliko večja, ker je v EOS vsakemu človeku zagotovljena varnost in dostojanstvo. Človek postane tam svoboden in lahko polno uveljavi svoje energije in sposobnosti.« (Nadaljevanje na drugi strani.)

Ob imenovanju Sveta za kulturo in prosveto

Slovenski študentje brez svojega predstavnika

V »Ljudski pravici-Borbi« in »Slovenskem poročevalcu« je bila 23. maja 1954 objavljena vest, da je izvršni svet LRS na eni svojih zadnjih sej imenoval tudi nov Svet za prosveto in kulturo LRS. Poleg rednih članov Sveta navaja poročilo tudi imena predstavnikov najrazličnejših zavodov in organizacij, ki so jih te delegirale v omenjeni Svet. Med dolgo vrsto teh predstavnikov, ki zastopajo kar 17 naših zavodov in organizacij, pa na veliko začudenje nisem nikjer zasledil imena zastopnika Zveze študentov Jugoslavije. Ne vem, po kakšnih kriterijih je izvršni svet imel za potrebno, da ima tudi 6000 študentov ljubljanske Univerze, Visokih šol in Akademij svojega predstavnika v tako važnem organu, kot je Svet za prosveto in kulturo.

V dosedanjem razvoju ljubljanske univerze je Zveza študentov že večkrat dokazala, da ima pomembno besedo pri reševanju mnogih perečih problemov, bodisi, da so to izključno študentski ali da zadevajo širša vprašanja pokusa, učnih načrtov in režima študija. Posebno bo pomen Zveze študentov narasel takrat, ko bo stopil v veljavo novi univerzitetni zakon, ki izhaja iz družbenega upravljanja naših visokih šol, določa važno mesto predstav-

nikom študentov v fakultetnih in univerzitetnih organih. Čeprav bodo po tem zakonu fakultete osnovna celica na naših visokih šolah, pa bodo po mojem mnenju vendarle še ostala vrsta problemov, ki bodo po svojem karakterju spadali v kompetenco Sveta za prosveto in kulturo. Ne morem trditi, da doslej študentje tudi brez svojega predstavnika niso bili deležni velike pozornosti in pomoči tako izvršnega sveta, kot Sveta za prosveto in kulturo, mislim pa, da bi ta pomoč bila lahko še večja, konkretnjša in hitrejša, če bi v Svetu poleg uradnega predstavnika naših visokih šol sodeloval tudi predstavnik Zveze študentov Jugoslavije.

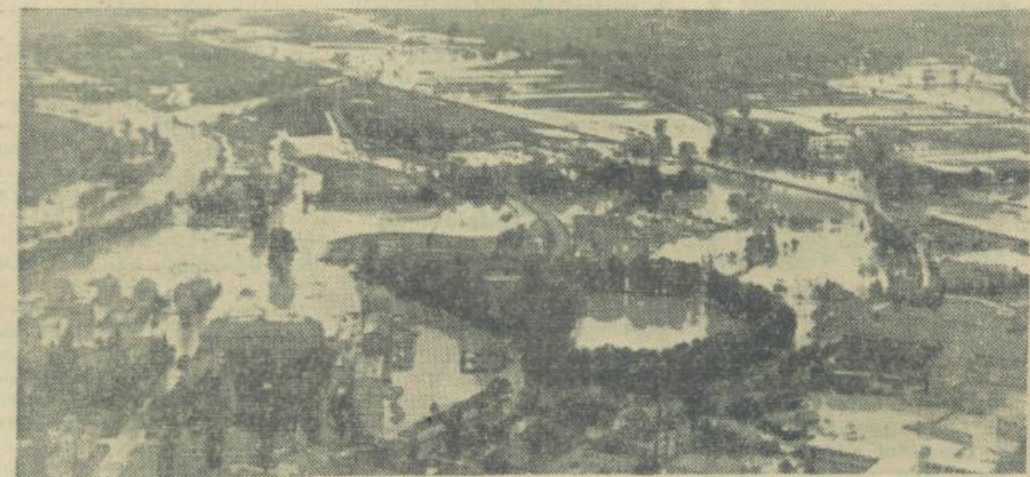
Mislim, da lahko ljubljanski študentje apeliramo na izvršni svet LRS, da omogoči tudi našemu predstavniku mesto v svetu za prosveto in kulturo, ker od tega ne bomo imeli koristi samo študentje, ampak tudi vsi tisti, ki jim je poverjena skrb nad slovensko Univerzo.

Bogdan Pleša

Dopisujte

v TRIBUNO

TEŽKO NAS JE PRIZADELO

Tudi ljubljanske študente je pretresla vest o nesreči, ki je prizadela naše delavsko središče Celje in okolice ter šoštanjski in krški okraj. Pri nas in drugod po svetu je običaj, da študentje zapustijo predavalnice in seminarje, če so v nevarnosti življenja, zdravja in premoženje njihovega naroda. Čim smo izvedeli za nesrečo, ki je doletela del naše slovenske zemlje, je UO ZSJ sporočil pristojnim organom pripravljenost študentov, da priskočijo na pomoč prizadetim krajem z delovnimi skupinami. Na UO je prišlo več študentov, ki so bili pripravljeni odpotovati v opustošene kraje. Okrog 15 članov Akademskoga kluba okraja Šoštanj pa je že odšlo v Šoštanj, da bi tam pomagali pri reševanju in obnavljanju poškodovanih objektov.

Sovražne parole pod krinko znanosti

(Nadaljevanje s prve strani.)

— »Združena Evropa je napredna ideja, ki jo je treba forširati: kdor »napredek« ne foršira, je družbeni parazit.«

— »Človek, ki osvaja ideologijo, izgubi osebnost in nesamostojno gleda na dogajanja okoli sebe.«

— »Oktohrska revolucija je ogrozila evropsko civilizacijo in napravila iz človeka materijo najnižje vrste.«

— »V Nemčiji je zmagal razum nad silo in nasiljem itd.«

Zanimivo je, da Zmitke smatra te svoje ideje za »napredne« in da ga kritika njegovih stališč s strani kolegov prav nič ne čudi, saj so po njegovem mnenju bila napredna stališča v zgodovini vedno sprejeta z rezervo.

V tej konkretni zadevi si je Zmitke priložil izjemen položaj s tem, da je že obdelano temo ponovil in s spretno lansiranimi sovražnimi propagandnimi parolami nastopil na seminarju trikrat. Da je težil k propagandno-političnim efektom, nam kaže tudi njegov patetičen nastop, ton in izrazi. Poudariti je treba tudi to, da se je Zmitke proti dosedanjim praksam in kljub ponovnemu opozorilu profesorja odločno uprl, da bi izročil referat profesorju. Kolegom pa, ki so ga prosili, naj jim da v pogled svoj referat, je odvrnil, da raje da iz sebe čevlje in hlače, kot pa referat iz svojih rok. S tem je zgovorno dokazal, da hoče namerno izključiti znanstveno polemiko, da bi laže izvršil svoj propagandni nastop. Zmitkov moralni lik pa se kaže tudi v tem, da odločno odbija vsako pripombo in kritiko na njegovo »samostojnost«, »svobodo« in »znanstveno delo«.

Vsekakor je dolžnost študentov, da se borijo za osvajanje znanstvenih postavk, da skrbijo za borbo mnenj, za socialistične odnose. Ko pa preide debata okvire znanstvene diskusije in se spusti na področje sovražnega delovanja, je dolžnost študentov, da to onemogočimo z vsimi svojimi silami. Zlasti pa obsojamo vsako izkoriščanje javne tribune za širjenje sovražne propagande. S svojim nastopom je Zmitke objektivno skušal onemogočiti normalno znanstveno delo s prikrivanjem seminarja in z zavrnitvijo vsikih pripomb na nestrokovni; in v bistvu sovražni politični referat. Vsekakor napad na Tita in našo zunanjo politiko ter

demokracijo nima nobene zveze z znanostjo, pač pa je iz celotnega Zmitkovega izvajanja bilo lahko ugotoviti, da je dobro pripravil ta sovražni nastop.

Iz gornjega izbaja, da so dejanja Zmitke vredna vse obsodbe, in to predvsem najostreje obsodbe ZSJ kot politične organizacije, ki ne more imeti v svoji sredi sovražnih elementov. Vsa navedena dejanja Zmitke nasprotujejo časti ljudskega študenta, nasprotujejo ugledu šole, žalijo avtoriteto predsednika republike kot predstavnika oblasti in škodujejo dobremu tovarištvu med študenti. Obenem pa so ta dejanja v ostrem nasprotju z načelom, da se na univerzi in visokih šolah vzgajajo študenti v duhu

marksizma in leninizma, v predanosti svoji socialistični domovini in stvarni socializma ter načelu, naj bo študent vzor socialističnega državljanca. Zato ga je skupščina ZSJ pravne fakultete enodušno izključila iz svojih vrst in sklenila predati njegove primer disciplinskemu sodišču.

Naša ljudska oblast ogromno žrtvuje za vzgojo socialistične inteligence. Zato ne moremo dovoliti, da se na našem znanstvenem zavodu vzgaja kvalificiran sovražnik, ki že sedaj poskuša zastrupljati okolico s svojimi sovražnimi nastopi, ki nedvomno škodujejo ugledu pravne fakultete, pa tudi univerze.

Prav je, da na koncu omenimo še stališče profesorja dr.

Ivana Tomšiča do navedenega primera. Čudi nas, da je vrsta neznanstvenih, ideološko popolnoma zgrešenih in politično sovražnih Zmitkovih postavk ostala s strani profesorja znanstveno neocenjena. Vprašamo se, kako je mogel mimo tega profesor, od katerega je kot znanstvenika in pedagoga pričakovati, da poda objektivno oceno stališč na osnovi znanstvenih argumentov. Mnenja smo, da profesorjevo tretiranje Zmitkovih nevdržnih trditve ne koristi znanstvenemu izpolnjevanju študentov, ker daje vtis, da si celo sovražni element lahko ustvari izjemen položaj pri strokovnem seminarju na socialistični univerzi.

Odbor ZSJ pravne fakultete.

LETNA SKUPŠČINA PRAVNIKOV

Izbrano poročilo o političnem delu na fakulteti je podal predsednik združenja tov. Justin. Tako so se v zadnjem času pojavila v seminarjih nenapredna gledanja na našo stvarnost, ki so tuja človeku današnje dobe in socializmu. Očiten primer je slušatelj IV. letnika Zmitke, ki je seminarjsko delo o evropski integraciji izbral za to, da bi propagiral ideje, ki gotovo niso zrasle na njegovem zelniku. Seveda zdrava večina proti takšnim provokacijam v seminarju ni ostala ravnodušna in je gledanja Zmitke takoj pravilno ocenila. Prava politična aktivnost članstva se je pokazala ravno v seminarju za mednarodno pravo.

O uvedbi obveznega seminarjskega dela je bilo že mnogo govora. Gotovo je, da je težišče poglobljenega modernega študija prav seminar. Vendar je vprašanje, v koliko so seminarji na pravo dopolnjevali predavanja in celoten sistem študija. Pri nekaterih predmetih, kjer profesorji in asistenti niso bili dovolj elastični pri odrejanju seminarjskih nalog, se je seminar spremenil v golo formalnost in eno obvezno več, od katere pa slušatelji niso imeli nobene koristi. Uspeši so seminarji tam, kjer je po končanem referatu nastala diskusija.

Revizija štipendij je odkri-

la nekaj negativnih momentov. Štipendije so bile zmanjšane tistim posameznikom, ki iz socialno-ekonomskih razlogov niso upravičeni sprejemati tako visokih vsot. Značilen je tudi primer, ko slušatelj ni hotel skleniti pogodbe o štipendiranju z okrajem, ki je bil pripravljen dati večjo vsoto kakor dekanat, samo, da se s tem ne bi zavezal na mesto službovanja. Med drugim so postavili na dnevni red tudi vprašanje, kakšne kvalitete mora imeti član Zdrženja in kakšne so njegove obveznosti do organizacije. Napočno bi bilo ocenjevati delo vseh

po eni in isti, nespremenljivi shemi. Nekateri izpolnjujejo svoje obveznosti napram organizaciji bolj resno, drugi manj.

Po končanem referatu predsednika, je poročal delegat z medfakultetne konference pravnikov v Beogradu. Ta je izbrano govoril o bistvenih sklepih konference, o težavah pri študiju, pomanjkanju učbenikov, o diplomskih izpitih, ki bi morali obsegati res samo sorodne predmete o kvaliteti predavanj itd. Ljubljanske pravne čaka v jeseni odovorna naloga, kajti prihodnja konferenca bo v Ljubljani.

Odgovor na „Drugo dejanje lanske zgodbe“

V zadnji številki »Tribune« ni S. J. očita, da po enem letu pogrevam spor s šestimi študenti medicine, da bi bil moral zahtevati uvedbo disciplinskega postopka takoj lani, da kazen po enem letu ni vzgojna, itd.

Večina trditve v članku je tako prepričljiva, da mi lahko štejemo v zlo ena samo napako, zato je pa ta zadostna huda, da namreč osnovna trditev v članku sploh ni resnična.

Uvedbo disciplinske preiskave sem predlagal Dekanatu Med. fak. z dopisom 8. junija lanskega leta... Vsi pedagoški in moralni nauki omejenega članka so torej napočno naslovljeni. Da bo ironija še večja, sem sporočil disciplinskemu tožniku, dalje predsedniku disciplinskega sodišča in glavnemu preiskovalcu, da po tako dolgi dobi tudi v primeru dokazane krivde ne želim nobene kazni, temveč pričakujem samo, da se ugotovi materialna resnica. Nič več, pa tudi nič manj!

Kazen po enem letu se mi zdi namreč ne le neukusna, ampak tudi odveč. Sodeč po seminarjih letošnjega letnika je zadostal vzgled lanskih šestih študentov, ki morajo ponoviti seminarjske vaje iz našega predmeta, da si pridobijo podpis. Pri letošnjih študentih seveda še naletimo na

hudo neznanje, ne zgodi se pa več, da bi se študent pri potočnem kolokviju iz istega poglavja javil kot non-paratus.

Poznam več profesorjev — ne samo iz naše fakultete — ki so mi povedali, da Tribune sploh ne berejo več, ker tako pogosto objavljajo neresnične podatke. Ali ni ravno študentski list tisti, ki naj bi bil vzgled novinarske točnosti v konkretnih podatkih? Brez te podlage je namreč tudi vsak načen boj mišljenj nemogoč.

Sicer logično izvajanje na osnovi netočne premise imenujemo v medicini paranoično; v novinarstvu pa bi za tako mišljenje sploh ne smelo biti izraza, ne mesta. Vesel bom, če bo študentski list v tem prednjačil, saj je glasilo ljudi, ki jim je glavna naloga, da na vseh področjih od fizike do družbenih ved skušajo spoznavati resnico.

Andrej O. Zupančič

TURNJA APZ TONETA TOMŠIČA

MED SLOVENCJI V TRSTU

Reprezentančen zbor naših akademikov APZ »Tone Tomšič« pod vodstvom prof. Radovana Gobca, ki se letos odlikuje po izredno razgibanem koncertni dejavnosti, je prejšnji teden v sredo in četrtek imel spet dva uspešna nastopa — v Sežani in Trstu.

Predvsem je tu treba poudariti pomen nastopa v Trstu, na katerega je APZ čakal že nekaj let, a mu je bilo dovoljenje vedno znova odkoljeno. Letos je končno zaradi izredne prizadevnosti društvene odbora in ob polni pomoči merodajnih formalno uspešno, da je APZ dobil dovoljenje za koncert, na katerega je bil pripravljen že štiri leta.

Ker je cilj APZ, nastopiti čim večkrat po raznih krajih tudi izven Ljubljane, je med potjo organiziral še koncert v Sežani, kjer so pevec prespal na poti v Trst. Ta koncert je bil po svoje tudi nekaka generalna za nastop v Trstu. Poslušalci so v nabit polni dvorani izvajanja pevec spremljali z veliko pozornostjo in so dali duška svojemu navdušenju z viharim plaskanjem. Spored, ki ga je umetniški vodja izbral, je obsegal doslej najuspešnejši program tega zbora: umetno prirejena slovenska svatbena obredja (Koroško občet, Dolensko ženitovanje in Prielško gostivanje) z originalnim komentarjem v dialektu. Koncert v Trstu je bil petnajsta izvedba tega koncerta v celoti.

Pevec je v Trstu po prehodu čez mejni blok sprejel zastopnik tržaškega kluba slovenskih študentov, »Jadrane«, in jih odvedel v prostore Slovensko-hrvaške prosvetne zveze, kjer so jim bili društveni prostori ves dan na razpolago. Koncert je bil v veliki dvorani — Avditoriju, ki jo je občinstvo v precejšnji meri napolnilo. Da ni bila dvorana razprodana, je v precejšnji meri kriva neučinkovita propaganda, ker je APZ

dobil potno dovoljenje šele v nedeljo, torej le tri dni pred nastopom.

Točno ob določeni uri so pevec prišli na oder, burno pozdravljeni od zbrane publike. Zavedajoč se kulturnega in političnega pomena tega nastopa so peveci kljub utrujenosti zapeli kot malokdaj doslej in so popolnoma opravičili sloves, ki so si ga že tudi drugod pridobili.

Po prvem delu sporeda sta pevec pozdravila zastopnik kluba »Jadrane« in zastopnik Slovensko-hrvaške prosvetne zveze. V imenu UO ZSJ ljubljanske univerze in v imenu APZ jima je odgovoril član UO Zrone Zalar. Publiko je izvajanje pevecov od točke do točke bolj navduševalo, višek pa je dosegel na koncertu.

Komaj eno leto po tragičnem dogodku v stenah Jalovca so gore iztrgale iz naših vrst novo žrtve. Ko so se 5. VI. t. l. trije študentje Ekonomske fakultete v Ljubljani odpravili v Kamniške planine, jih je na Turski gorji zari zalil in vihar, ki je BRANKA SNOJA vrzel v prepad, kjer so ga pozneje našli mrtvega. Dobrega in poštenega bomo ohranili v trajnem spominu.

cu, ko je zbor na zahtevo občinstva dodal še eno pesem, Kuhar-Gobčev »Jutri gremo v napad«. S tem izredno uspešnim nastopom je APZ osvojil tržaško publiko in tržaška govornika sta spontano izrazila isto željo: da bi ljubljanski peveci — akademiki spet čimprej prišli obiskat njihovo mesto.

Upajmo, da se bo ta želja v doglednem času izpolnila.

Predavanje Borisa Ziherla

Konec preteklega meseca je Zdrženje filozofov povabilo prof. Ziherla, da v obliki predavanja odgovori na nekoliko vprašanj, ki so mu jih predhodno zastavili študenti filozofske fakultete. Predavanje je bilo v slavistični predavalnici v Vegovi ulici. Vprašanja so se v glavnem nanašala na razvoj socialistične demokracije pri nas. Prof. Ziherl je govoril o glavnih marksističnih postavkah, o demokraciji in zapovrstjo analiziral demokracijo v posameznih zgodovinskih obdobjih in družbenih ureditvah. Končno je obširno govoril o gledanju ju-

govanskih komunistov na vprašanje socialistične demokracije in kako moramo razumeti smisel socialistične demokracije. Predavanje je bilo zelo zanimivo.

Malomaren odnos do samouprave

Pred nekaj tedni smo dobili novo »Osnodno študentsko menzo«. S tem so bile združene vse obstoječe študentske menze v eno samo. V Osnodni študentski menzi je bil najavljen sestanek, ki pa se ga je udeležilo le majhno število abonentov. Na dnevnem redu so bile volitve študentskega sveta in upravnega odbora. Za tako pomembno stvar, kot so volitve v študentski svet, je bila udeležba na sestanku slaba, čeprav so obvestila o sestanku izobesili že nekoliko dni pred tem. Ni težko ugotoviti, da je to zares malomaren odnos nekaterih abonentov, ki jim ni mar, kako pravzaprav posluje in dela njihova lastna ustanova. Sestanek je bil preložen za nekaj dni in šele na drugem sestanku je bilo mogoče izvoliti oboja organa upravljanja. Udeležba na drugem sestanku ni bila nič boljša. Za predsednika študentskega sveta je bil izvoljen Varžahu Franc, docim je predsedniško mesto upravnega odbora prevzel Pajič Ljubo.

Začetek tesnejšega sodelovanja

Pretekli teden so člani uredništva »Tribune« na povabilo beogradskega študentskega lista obiskali Beograd. V uredništvu »Studenta« je bil skupen sestanek obeh uredništev, na katerem so razpravljali o vprašanjih tesnejšega sodelovanja pri urejanju študentskega lista. Med drugim smo se pogovorili o izmenjavi člankov, ki bi zanimali slušatelje ene ali druge univerze. Do sedaj se je namreč zelo malo pisalo o dogodkih na drugih naših univerzah. Razen tega so bile izmenjane izkušnje v pogledu materialnega poslovanja in težav okrog tiska.

Primorski klub med svojimi

Najživahnejši sekciji Kluba primorskih študentov sta brez dvoma igralska družina in pevski zbor s solisti. Ti dve sta tudi položili obratun svojega štirimesečnega dela 29. in 30. maja, ko sta priredili turnejo po Primorskem.

Pričakovanja občinstva in študentov so se izpolnila v soboto zvečer v Kanalu ob Soči. Pred nabit polno dvorano je imel predsednik kluba Ivan Birsa najprej jedrnat nagovor; orisal je pogoje dela in življenja kluba, vzroke za turnejo in študentska pričakovanja ob njej. Nato je sledilo dveurno izvajanje razmeroma bogatega programa. Najprej je zapel moški pevski zbor pet pesmi. Večinoma so bile to živahne Vodopivčeve uglasbitve domoljubnih in lirskih pesmi. Toda v celotnem programu so bili tudi drugi avtorji številno zastopani. Oktetu, ki je navdušilo poslušalce z »Ribensko«, »Bori in še nekaj drugimi pesmimi različne vsebine, so sledili solisti. Zelo priklupno se je predstavila mlada sopranistka Boža Zgonik s Chopinov »Zalostjo« in arijo iz Mozartove »Figarove svatbe«. Tudi baritonista arija iz »Rigoletta« je zela priznanje. Nekaj narodnih pesmi, ki jih je zapel Franc Vodopivec je bila zadnja solistična točka sporeda, če iz vzamemo še violinske skladbe »Sanjarjenje«, »Serenado« in »Čardaš«. Obširen spored je zaključil spet moški pevski zbor s petimi pesmimi in žel viharom plaskanje.

Naslednjega dne je prav tako uspešno gostovala igralska skupina z enodejanko »Srečni dnevi« v Solkanu, pevski zbor s solisti pa je ponovil koncert v Braniku. Kul-

turno prosvetne sekcije Kluba primorskih študentov so tako pokazale sadove svojega dela tam, odkoder so člani prinesli svoje ambicije in veselje do tega dela. Upajmo, da jim bodo kmalu sledile razne športne sekcije s podobnim uspehom. Člani kluba so s svojo turnejo zadovoljni, saj so srečno začeli izpolnjevati svoj program, ki ga je predsednik označil v kratkih besedah nagovora: »Iz ljudstva — za ljudstvo!«

—esk—

GLOSE IZ NAŠEGA ŽIVLJENJA

ZAHVALA

Študentje-sportniki se najtopleje zahvaljujemo fakultetnemu svetu ekonomske fakultete, ker je s podaljšanjem študijskega programa omogočil nastop tov. Vadal Metki na nedavnem mednarodnem tekmovanju v odbojki. Vendar velja zahvala samo za ta primer, ker se je s tem ekipa ljubljanske univerze bolje plasirala, sicer nam pa takšni načini podaljševanja študija ne ugajajo.

To je dobro znano

Študente, ki nameravajo potovati preko meje, opozarjamo, da je skrivanje denarja v ščetke za čiščenje obleke že dobro znano našim carnikom. To je pokazalo nedavno gostovanje akademskega pevskega zbora »Toneta Tomšiča« v Trstu. Primer članov tega zbora je zelo poučen.

ZAKONOLOM

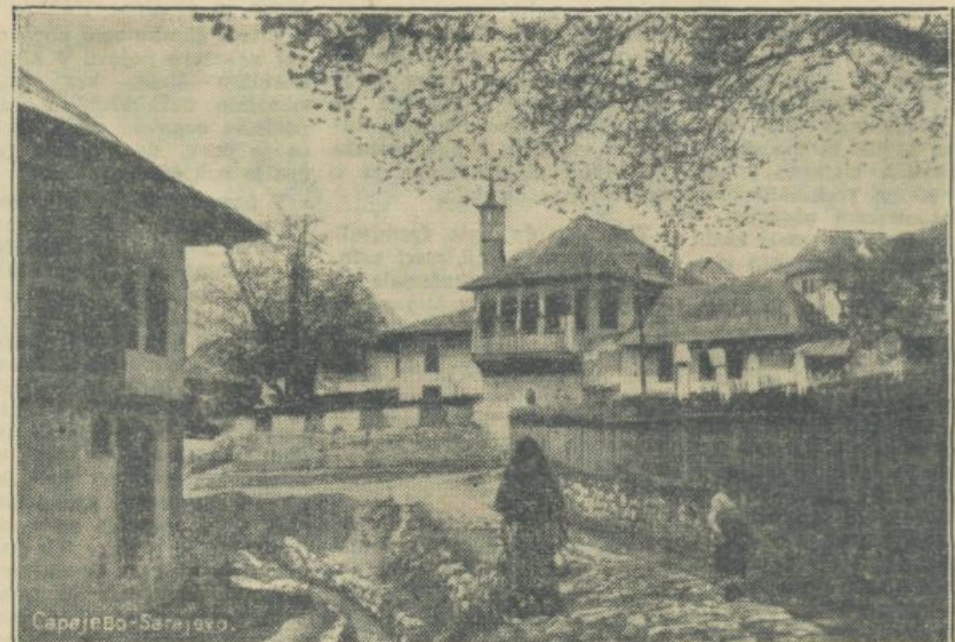
Celotna stvar se je odigrala že pred vojno na pravni fakulteti. Bilo je na izpitu iz civilnega prava. Za izpitno mizo je sedela takratna Miss prava in profesor, ki je postavil vprašanje.

Profesor: Vi ste zaročeni! Kandidatka: Točno, gospod profesor.

Profesor: Kljub temu, da ste zaročeni ga vi lomite, recimo z menoj? Ali je to zakonolom? Kandidatka: (Nekaj časa

LIST ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

Urednik Primož Kozak, študent filozofije. Naslov uredništva in uprave: Ljubljana, Miklošičeva cesta 5a. — Letna naročnina 300 din. polletna 105 din. četrtletna 53 din. — Izhaja vsak drugi petek. — Tisk tiskarne Slovenskega poročevalca. — Rokopisov ne vračamo. — Naročnino nakazuje na tekoči račun NB 906-T-941.

Sarajevo — pogled na stari del mesta

kaže fantastična mestna »večnica«, ki se hoče prilagoditi orientalskemu utripu mesta, pa ni ne bosanska, ne turška, ampak romantično maverska, stilnem izrazu pa kljub vsemu cesarsko-kraljevo uradna.

Tujec, ki se hoče nekoliko poučiti o preteklosti Bosne in Hercegovine, prav gotovo obišče Zemaljski muzej. Sezidali so ga l. 1913 in je najbogatejši v naši državi. Muzej obsega štiri zgradbe: v prvi sta arheološka in zgodovinska zbirka, v drugi etnografska, v tretji prirodopisna, v četrti pa so muzejski uradi. Kot etnografe nas je najbolj pritegnil etnografski muzej. V njem se odlikujejo bosanske narodne noše, ki so jih izdelovale žene iz

ornamenti, z arhitektonskimi motivi ali pa s figuralnimi prizori, ki kažejo lov na jelena in medveda, moško in žensko kolo, dvoboj in turnir. Vsi prizori so zajeti iz vsakdanjega fevdalnega življenja. O steklih so preprosti ljudje spleli venec zgod, saj so jih našli na mnogih krajih Bosne in Hercegovine. Ponekod verujejo, da so jih na travniku prinesle deklice — velikani, zopet drugod verujejo v čudovito moč teh kamnov, saj n. pr. lahko ozdravi nerodovito ženo, če poje nekaj njihovega prahu, v nevhiti pa odvračajo strele in podobno.

Kdor hoče začitati utripanje Sarajeva, mora iti na Baš čaršijo, ki je najstarejši del Sara-

Dve ekskurziji filozofov

Absolventi so skupaj s četrtim letnikom filozofske fakultete pretekli teden obiskali parizanske kraje pri Borovnici. Izlet se je udeležilo 14 slušateljev, ki so si med drugim ogledali kraje, ki so jih Italijani med vojno do al požgali. Zgodovinarji pa so pred tem napravili ekskurzijo v Pulo.

PRAKSA GRADBENIKOV

V letošnjih počitnicah bodo, kakor vsako leto odšli slušatelji višjih letnikov gradbene fakultete na prakso v domača gradbena podjetja. Največ praktikantov bo vršilo letno prakso pri Investicijski grupi za izgradnjo cest in pri gradbenem podjetju Gradis Ljubljana. Ostali slušatelji, ki prejemale štipendije od podjetij, pa bodo odšli k svojim podjetjem.

Pred tednom so gradbenike obiskali tudi kolegi z beogradske in sarajevske gradbene fakultete, ki so bili na ekskurziji v Sloveniji. Gostom so razkazali ljubljanske inštitute in posebnosti slovenske metropole.

PREDSIEDNIK MEDNARODNEGA ODBORA SVI TESMAN V LJUBLJANI

Nemški gost v naši sredi

Socialni položaj študentov se je poslabšal. Študij in zaposlitev. Visoke pristojbine na univerzah. 180 DM za preživljanje. 8. semestrov na tehnikli

Pred kratkim se je mudil v Ljubljani predsednik mednarodnega odbora SVI-ja (Študentska zveza nemških inženirjev) Tesman, kot gost ljubljanskih študentov. Za časa svojega bivanja v naši republiki si je gost v družbi ljubljanskih študentov ogledal naše glavno mesto in bil prijetno presenečen nad lepoto našega kraja. V družbi podpredsednika CO ZSJ Janeza Sinkovca in drugih študentov pa si je ogledal tudi Gorenjsko z Bledom in Bohinjem.

V razgovoru z nemškim kolegom smo se seznanili skoraj z vsemi vprašanji študentskega življenja v današnji Nemčiji. Gost nam je na naša vprašanja podal izčrpane odgovore tako o socialnem položaju študentov, o politični situaciji kot tudi o mnogih drugih stvareh, ki so nas zanimala.

Kmalu potem, ko sva se seznanila, sem ga zaprosil za intervju. Kolega Tesman je povabilo prijazno sprejel in sva takoj pričela z delom.

Kakšen je socialni položaj nemških študentov?

Socialni položaj nemških študentov je danes mnogo slabši kot je bil pred dvema ali tremi leti. Kot vzrok se v glavnem navaja to, da prihaja danes v Nemčijo veliko študentov — beguncov, predvsem iz sovjetske cone Nemčije. Tem študentom, ki so skoraj brez vsakih sredstev, se pomaga, kolikor je mogoče. Njihov dotok ima za posledico, da se je socialni položaj študentov poslabšal. Moram opozoriti, da se gradi mnogo študentskih domov in menz, vendar danes to še ne

zadostuje vsem potrebam študentov.

Veliko število študentov je v Nemčiji primoranih poleg študija iskati tudi najrazličnejših zaposlitev. Šolnine so zelo visoke, so pa v glavnem različne. Povprečno je okoli 80—120 D. M. za semester. Na tehničnih visokih šolah so pristojbine nekoliko višje in znašajo 200 D. M.

Zanimalo bi nas, kako je pri vas v Nemčiji urejena zdravstvena zaščita, kakšen je način štipendiranja itd. Prav tako bi radi vedeli, koliko stane študenta mesečno življenje.

V Nemčiji obstaja zdravstvena zaščita za študente. Študenti plačujejo mesečno po 2,5 mark kot neko pristojbino za zdravstveni fond. Lahko ugotovimo, da je zdravstvena zaščita študentov zelo dobra in da ustreza svojemu namenu.

Kar se tiče štipendij, te niso tako popolne kot pri vas. Pri nas podeljujejo štipendije študentske organizacije, mestne občine, šole itd. Industrija prav tako daje številne štipendije, ki pa jih dobivajo posamezniki preko študentske organizacije.

Zivljenje je za študenta v Nemčiji dokaj drago. Samo stanovanje gt stane 40 nemških mark na mesec. Nekoliko ceneje je, če študentje stanujejo v študentskih domovih. Nemški študent porabi na mesec najmanj 180 mark za svoje preživljanje.

Kakšna je politična pripadnost nemških študentov in katerim strankam pripadajo? Ali imajo kornoracije kakšno politično linijo?

Večina nemških študentov

ni vključenih v stranke in niso v organizacijah. Šele v času volitev se izoblikuje njihova pripadnost s tem, da se na volitvah opredelijo za posamezne stranke. Kljub temu pa je pri študentih več ali manj izoblikovana njihova politična pripadnost.

Študentske korporacije nimajo nikake politične linije, je izjavil Tesman. One so le neka oblika, neka družbena sredina, kjer se razvija študentsko življenje, kjer se študentje bavijo še z različnimi drugimi stvarmi, s katerimi se ne morejo med študijem. Značilno je, da se mnogo uče govora.

Za nas bi bilo izredno zanimivo izvedeti od Vas, kot študenta tehnike, kakšen je študij na tehničnih šolah v Nemčiji in koliko časa traja?

Na tehničnih šolah v Nemčiji traja študij 8 semestrov. V tem času lahko študentje končajo svoj študij. Večina študentov diplomira v 9. do 10. semestru. V tem času je absolutno mogoče dovršiti študij na tehnikli.

V Nemčiji poznajo še eno posebno vrsto tehničnih šol, tako zvane inženirske šole, ki jih je zelo veliko. V Nemčiji jih je vsega skupaj 64. Absolutno teh šol delajo kasneje praktično v industriji v nasprotju s študenti tehničnih visokih šol, ki se v glavnem posvečajo teoretičnemu delu.

Dovolite mi, da Vas na koncu še vprašam o vaših vtisih za časa bivanja pri nas.

Do sedaj še nisem bil v Jugoslaviji. Vesel sem, da se mi je ponudila ta prilika in da sem si lahko ogledal to deželo. Nisem pričakoval, da je Ljubljana tako veliko mesto. Presenečen sem, nad lepoto vaših krajev. Vtis, ki sem jih dobil v vaši deželi, bodo ostali nepozabni. Pri vas so zelo, zelo ljubezni ljudje.

J. Popović

Delovne akcije, štipendije - in Mednarodni odbor ZSJ

Ob priliki sestave liste udeležencev za akcije v Angliji in Nemčiji je bilo precej vprašanj, ki jih je bilo zelo težko rešiti. Prvo je to, da smo upali na 60 mest, dobili smo jih pa 30. Drugo pa je bilo to, da se fakultetni odbori v veliki meri niso držali naših navodil za spiske prijaviteljev. Jasno je, da izbira ni bila lahka, ker je bilo pripravljenih več kot 120 študentov, ki so večinoma udeleženci na štirih in več delavnih akcijah doma. Potrebno je bilo še posebej računati s fakultetami, ki nimajo možnosti pošiljati svoje študente na prakso. Zaradi tega so take fakultete v okviru danih možnosti imele prioriteto. Vemo, da ni prišlo na listo veliko študentov, ki bi bili sicer prav tako upravičeni, da odidejo v brigado, vendar je število mest, ki smo jih dobili na razpogo premanjlo. Za udeležence delovne akcije v Angliji smo tudi prvenstveno upoštevali študente onih fakultet, ki bodo ob enem imeli možnost, da bodo tudi strokovno pridobili.

Razveseljivo je, da se je precej tovarišev javilo za letovanje v taborišču za inozemce pri Zadru. S tem bomo vzpostavili ožje stike med našimi in tujimi študenti naprednih organizacij srednje in severne Evrope. Našim študentom pa bo omogočeno učenje jezika in utrjevanje znanja, kar bo enakovredno dobremu tetaju ali pa seminarju.

Precej preglaivce nam delajo priporočila združenj za odhod na prakse v inozemstvo, ki jih izdajajo študentom prvega in drugega letnika. Smatram, da študent I. ali II. letnika (to velja posebno za tehniko), ne pozna še toliko strokovne snovi, da bi na praktiki res veliko pridobil, ker gledati tovarne in naprave kot laik človeku res dosti ne koristi. Še v naše tovarne gredo študenti na prakso običajno šele po drugem letniku in normalno bi bilo, da študenti opravijo vsaj prakso doma, spoznajo nekaj deloma naše tovarne in gradišča in gredo šele potem

na prakso v tuje tovarne. Veliko je bilo takih študentov, ki so si sami našli prakse pri raznih podjetjih v inozemstvu, pri nas pa sploh še niso opravili prakse in so jim njihova združenja dal priporočila ne glede na zgornji kriterij, katerega mora vsak objektivno človek priznati.

Se en problem je, ki nam dela precej težav pri našem delu, namreč vprašanje štipendij, ki jih dajejo druge države na razpogo za naše študente, o katerih pa mi skoraj nikdar ničesar ne zvemo, kljub temu, da obstaja komisija pri Svetu za kulturo in prosveto, ki koordinira to delo. Tako se je zgodilo, da je univerza v Cambridgeu dala na razpogo naši univerzi eno mesto štipendista, a dekanat pravne fakultete, ki je bil o tem obveščen, ni obvestil študentske organizacije, temveč štipendijo razpisal in jo dodelil neki študentki, ne da bi študentska organizacija sploh vedela za to in ne da bi jo kdo vprašal za mnenje. Nekaj podobnega se je zgodilo s štipendijo za Anglijo, ki jo je razpisal odbor Sveta za kulturo in prosveto v Beogradu. Na razpis štipendije se je oglasil iz Ljubljane Avčin Rudi, študent prava in njemu

je bil štipendija tudi dodeljena. Pripominjamo, da se danes ne vemo, kako je Lila štipendija razpisana, vemo samo, da se z njegovim odhodom ne bi strinjal niti odbor združenja pravnikov niti univerzitetni odbor, v kolikor bi vzel za to, ker poznata delo tov. Avčina in njegove strokovne kvalifikacije in sodita, da bi se na pravni fakulteti dalo najti mnogo boljših študentov. Nujno bi bilo, da bi o štipendiji obvestili tudi študentsko organizacijo, kajti končno gredo le njeni člani v inozemstvo. Normalno

bi bilo, da bi vprašali tudi ZSJ za mnenje, ker ona najbolje pozna kvalifikacije svojih članov. So imo, da sta odhod v inozemstvo in štipendija sta priznanja, ki pripada le aktivnim članom z odgovarjajočimi kvalifikacijami.

To je samo nekoliko vprašanj od nešteti, ki se pojavljajo v našem vsakdanjem delu, vendar sodim, da bi se v veliki meri zmanjšalo število teh vprašanj, ko ti referenti z razni fakultet vzdrževali boljši stik z Odborom za mednarodne zvez: ZSJ

Lilijan Kodolja

Poziv študentom - praktikantom v inozemstvu

V letošnjem poletju, ko potujete na strokovne prakse v inozemstvo, vas univerzitetni odbor — centralna študijska komisija poziva, da izkoristite svoje bivanje v inozemstvu, v kolikor je vaše delovno mesto v enem izmed univerzitetnih centrov ali v bližini, tudi zato, da proučite tamkajšnji visokošolski študij in z njim zvezano problematiko (učni načrti, programi, povezava operative s fakultetami, način in oblike sodelovanja

med profesorji in študenti, učni pripomočki itd.).

Obrnite se na krajevne študentske organizacije in univerzitetne oblasti, ki vam bodo gotovo dali zaželjene informacije. Ob povratku oddajte kratko poročilo, ki naj bo po možnosti dokumentirano (fotografije, prepisi itd.) na U. O.

Analiza vaših poročil bo dragocen prispevek v naših skupnih naporih za nadaljnjo izboljšanje študija na naši univerzi in visokih šolah, obenem pa boste omenjeni material lahko uporabili tudi na svojih fakultetah, kar bo v korist vam samim in celotni družbi.

Letošnje

mednarodne brigade

V letošnjih poletnih bodo v inozemstvu organizirali delovne akcije, na katere so povabljeni predvsem študenti iz raznih držav, da bi se na delu spoznali in poglabili medsebojne stike. Ljubljanski študentje bodo sodelovali na takšnih delovnih akcijah v Nemčiji, Angliji, Franciji in Holandiji. Število prijaviteljnih za te brigade je bilo veliko. Zaradi naprej določene števila udeležencev so bili za akcije določeni in sprejeti tisti, ki so se v svojem dosežanju delo dobro izkazali in že sodelovali na akcijah pri nas. Udeleženci delovnih brigad v tujini bodo v posameznih državah opravljali različna dela. V Angliji bodo brigadisti pomagali pri obranjanju poljedelskih pridelkov in drugih sadežev, v Nemčiji bodo gradili gozdne poti in opravlali lažja gozdna dela, dočim bodo v Franciji in na Holandskem sodelovali pri obnovitvenih delih. V brigado v Nemčijo bo odšlo 20 ljubljanskih študentov, in sicer v dveh izmenah, v Angliji bo sodelovalo 10 študentov, dočim bo v Francijo in Anglijo odšlo po 5 ljubljancev. Udeleženci brigad bodo za svoje delo sprejeli določeno denarno nagrado v tuji valuti. Za hrano in stanovanje pa je preskrbljeno.

Zasedanje ISMUS

Cetrto letno zasedanje Izvršnega komiteja ISMUS — International student movement for the United Nations — se je vršilo 3. in 4. aprila v Londonu. Najvažnejša točka dnevnega reda je bila priprava za sedmo letno konferenco, ki bo od 30. avgusta do 4. septembra v Zenevi.

Morska deklica — simbol Københavna

niti zdaleč ne zadostuje. Danes ima Danska 12.000 študentov, katerim stoji na razpogo sredstva v višini 2 in pol milijona kron, kar pomeni, da je samo 4,5% vseh študentov preskrbljenih s to pomočjo. Več kot 60% študentov je primoranih iskati dela, da se na ta način preživljajo in financirajo svoj študij. DSF je predložila že leta 1953 parlamentu izčrpano poročilo o težkem ekonomskem položaju študentov. Novembra istega leta pa so enako poročilo dostavili tudi prosvetnemu ministru, v naslednjih mesecih pa so predstavniki danske študentske zveze razpravljali o tem vprašanju z vodnimi politiki. Prosil so za nujno rešitev tega problema. Letos marca je bil parlamentu predložen zakonski osnutek, ki predvideva pomoč študentom v višini 4,5 milijonov. Ta vsota bi zadostovala za polovico študentov, vendar pričakujejo, da bo ta zakon sprejet šele na jesen.

MEDNARODNE VESTI

NORVEŠKA Socialna pomoč

400.000 kron je dala država na razpogo študentskim organizacijam v letu 1954, kot socialno pomoč. Denar bodo porabili kot subvencijo študentskim menzam in za izboljšanje položaja študentov.

ZDA

Ameriški WUS namerava izvesti v okviru svojega programa za tekoče leto 3 nove projekte za čim boljše mednarodno sporazumevanje. Najprej namerava razdeliti vprašalno polo, s pomočjo katere naj bi dobil boljši pregled interesov študentov za razna mednarodna vprašanja. Upajo, da bo WUS dobil iz te ankete podatke v zvezi z določitvijo svojega programa pomoči. Druga dva projekta predvidevata vrsto diskusij o naslednjih vprašanjih: »Vpliv inozemskih študentov na izboljšanje internacionalnih odnosov na ameriških univerzah« in »vrednot inozemskih izkušenj ameriških študentov pri izboljšanju mednarodnih odnosov.« O rezultatih teh diskusij bodo

sklepal na internacionalni konferenci ameriškega WUS, ki bo predvidoma v novembru tega leta.

IRSKA

Posvetovalnica za študente

Na letnem kongresu študentske nacionalne zveze Irske (ISA) v Belfastu so se zbrali študenti iz vseh delov države. Glavna diskusijska tema je bila »poklicni izgledi visokošolskih diplomantov«. Sklenili so ustanoviti poklicno posvetovalnico, ker je v dosedanjih praks dokazano, da mnogi mladi ljudje silijo na univerze, ne da bi se predhodno zamislili nad poklicnimi možnostmi, ki pa so izredno majhne.

ITALIJA

Težak položaj

Študentska delegacija fakultete za politične in socialne vede »Cesare Alfieri« v Firenci je poročala pristojnim oblastem v Rimu o zelo težkem položaju študentov in profesorjev na tej fakulteti. Poleg tega so delegati opozorili na slabo stanje te najstarejše in najslavnejše fakul-

tete v Italiji. Fakulteto je nujno potrebno obnoviti. Dela, ki so jih pričeli pred nekaj leti, so ustavili zaradi pomanjkanja denarja.

ZAHOVNA NEMCIJA —

Tuberkuloza je vzrok preobremenjenosti

Na zasedanju Centralnega komiteja za pobijanje tuberkuloze so energično zahtevali novih ukrepov za pobijanje tuberkuloze med študenti. Pri zdravniških preiskavah so namreč ugotovili, da je tuberkuloza med študenti mnogo bolj razširjena, kot med ostalim prebivalstvom. To dejstvo pripisujejo okolnosti, da so študentje preveč obremenjeni s delom, ker so poleg študija še prisiljeni zaslužiti si sredstva za študij. Generalni sekretar komisije je predlagal, da bi se tuberkulozni študentje zbrali v primernih zdraviliščih, in bi na ta način omogočili nadaljevanje študija tudi med zdravljenjem.

Dopisujte v naš list

Za razvoj arhitekture

Mednarodni kongres študentov arhitekture v Rimu

V dneh od 15. do 21. aprila tega leta je bila v Rimu konferenca študentov arhitekture. Konferenca so se udeležili predstavniki vseh italijanskih fakultet za arhitekturo in 60 zastopnikov inozemskih univerz. Tako je konferenci prisostvovalo namesto 60 predvidenih delegatov kar 240. Udeležencem tako tujim, kot domačin so plačale vse stroške fakultete. Ostale stroške konference je kriilo društvo arhitektov iz Rima in drugi znani arhitekti.

Glavna tema na konferenci je bila »Moderna arhitektura in narodni običaji«, zato so različne delegacije izdelale obširne ter zanimive referate in diskusije, ki so obravnavale to temo. Nadalje so diskutirali še o študiju in poučevanju arhitekture na univerzah, o zaposlitvi študentov po diplomiranju in o kulturnih stikih med različnimi fakultetami za arhitekturo. V vseh bistvenih vprašanjih so v glavnem dosegli soglasje.

Delegati so nato obiskali rimske spomenike in novo poslopje, ki so dala udeležencem snov za nove razprave. Zelo važen je bil obisk mednarodne razstave urbanističnih projektov in narodnih arhitektur

v prostorih palače lepih umetnosti v Rimu.

Konferenca je dosegla svoj namen in vsi delegati so si bili enotni v tem, da so takšne konference koristne in potrebne, zato bo prihodnje leto mednarodni kongres študentov arhitektov v Parizu.

Ljubljanski študentje ob Bosporu

Proti Carigradu

Letos so študentje geografije iz Ljubljane prvič po osvoboditvi spet potovali v inozemstvo. Priredili so strokovno ekskurzijo po Turčiji. Pot nas je peljala preko Soluna do Carigrada in dalje čez Bospor v Malo Azijo na Anatolsko planoto, kjer smo si ogledali Ankaro in Konyo. Program ekskurzije smo pripravili skupno s potovalnim oddelkom Turške nacionalne študentske federacije.

Prvi daljši postanek smo imeli v Solunu, kjer smo nad 6 ur čakali na ekspres Atene — Carigrad. V čakalnici solunskega kolodvoza smo nalezeli na nekoga sirjskega študenta, ki je bil kominformovec. Ko je zvedel, da smo Jugoslovani se je takoj hotel zaplesti z nami v pogovor. Ponašjal je stare naučene kominformistične fraze o prehodu Jugoslavije v kapitalistični tabor itd. Toda kaj hitro mu je zmanjkalo dokazov, zlasti ko smo mu začeli pripovedovati o našem življenju in družbeni ureditvi.

Vlak na katerega smo čakali, ni imel 3. razreda in zato ni bilo za nas v njem niti za 2 m legalnega prostora. Ker so nam v informacijskem

uradu svetovali, naj se namestimo kar v drugem razredu, smo se krčevito oprijeli tega nasveta. Drugače sploh ne bi mogli odpotovati. Toda kmalu po odhodu so se začeli novi zapleti. Sprevodnik je sumljivo obračal naš skupinski vozni listek, ki smo ga kupili pri »Putniku« v Ljubljani. Verjetno je bil v zadržki, ker ni vedel kam s francosčino, kaj šele s srbohrvaščino. Na pomoč mu je prišlo čisto železniški kontrolor. Da bi bila zmeda še večja, so pričeli po hodniku »robantiti« italijanski sopotniki, ki so bili kot mi namenjeni v Turčijo. Ime so vozne karte za II. razred in so zahtevali, naj zapustimo kupeje. Končno se je vse srečno rešilo. Potem se je za večino potnikov pričela dolga vožnja skozi redko naseljeno Egejsko Makedonijo in Zapadno Trakijo, ki pa je nudila nam geografom dokaj možnosti za opazovanje in razmišljanje o prirodnih pogojih, naseljenih ter ljudeh, ki smo jih srečevali.

Za nami so bila mesta Seres, Drama in Xanti. V večernem mraku smo prispeli v Aleksandropolis (Dedeagac), kmalu po polnoči pa smo prešli mejno reko Marico. Jutro nas je že našlo v marmorskem

primorju. V carigranskem predmestju Yedikule smo se vozili mimo dobro ohranjenega bizantinskega obzidja, ki služi marsikateremu revežu za bivališče. Samatiya Yekipari ter Kunkapi krijejo v sebi mnogo revščine in bede tega orientalskega milijonskega mesta. Mnogi stanujejo v pol podrtih barakah iz desek in pločevinastih odpadkov. Ob pogledu na ta predmestja sem se spomnil na barake iz filma »Čudež v Milanu«. Šele nepozabni pogled na Bospor in Zlati rog, na slikovito panoramo z vitkimi minareti Aye Sofie, Sulejmaniye in drugih mošej Carigrada me je za nekaj časa odvrgnil od razmišljanja o tej predmestni revščini. Izredna lega in čudovit pogled na mesto sta me tako prevzela, da sem v mislih takoj pritrdil mnenju, ki nvršča Carigrad med najlepša mesta na svetu.

Na postaji nas je poleg predstavnikov turške študentske organizacije pričakoval tudi fotoreporter enega največjih carigraskih dnevnikov »Hürriyet«, ki je drugi dan na prvi strani objavil našo sliko. Nastanili smo se v ameriškem liceju nasproti Aye Sofie, tako da smo jo lahko občudovali kot Justinijan pred 1400. leti, ko se je obračal k njej s prošnjami, da ga obvaruje pred nemirnimi Slovani in Avari na severu.

To in ono iz Carigrada

Carigrad (po turško Istanbul) ima zelo pestro zgodovino. Spomine na preteklost lahko že površen opazovalec sreča na vsakem koraku. Cestni prav mesto od 1925. leta dalje ni več prestolnica države, predstavlja ne le najvažnejši gospodarski center Turčije, temveč je pomembno trgovsko središče za ves bližnji Vzhod. Banke v Galati in Peri na Istiklal Caddesi, veliko pristanišče vzdolž Bospora in ob zalivu Zlati rog, ki loči staro Istanbul od novejšega Beyoga, ogromni cestni promet 12000 taksijev in več tisoč privatnih avtomobilov ter pisana množica hrupnih prebivalcev so tipična poteza tega trgovskega vele mesta, ki tvori most med Evropo in Azijo.

Največji problem, ki prizadeva nemalo skrbi mestni upravi, je nedvomno prenatrpanost v cestnem prometu. Zaradi množice motornih vozil in ozkih ulic je promet zelo otežkočen. Medtem, ka lahko v modernem centru okrog Taksima vidiš bolj mehanizirano nakladanje, opaziš v pristaniščih nosača, ki se mu ramena šibijo ob prenašanju »friziderja«.

Najbolj zanimivo sliko pa nudi tujcu bazar. To, nekaj 100 let staro tržišče z 38 glavnimi hodniki, med katerimi se prepleta še množica stranskih prehodov, je prenatrpano s trgovinami, kjer lahko kupiš vse. Neizkušena tujca spoznajo takoj. Vabijo te ob

huronskem vpitju in temperamentnem južanskem gestikuliranju. Tu vlada nepisan zakon »barantanja«. Če trgovec zahteva določeno ceno, mu moraš povedati vsaj polovično vrednost, da zbiješ ceno vsaj za eno tretjino. Pri zbiru blaga si moraš pošteno prizadevati, da najdeš originalno turško robo, ker je ves bazar, kakor tudi ostale trgovine preplavljen z evropskimi in ameriški izdelki.

TrgovskaERICA je carigradčanom že prirojena. Dobiš vtis, da trgujejo za lastno zabavo in svoj žep vsi od uradnih turističnih urada, ki se peča s prodajanjem tujih valut, pa do 5-letnega dečka, ki ti vsiljivo ponuja sredi ulice žvečilni gumi ali koščice za ovrtnik. Najbolj drzni izpostavijo svoje blago na cesti, kar na papirju, potem pa je bolj od obzirnih soferjev odvisno, da se najrazličnejša »steklena menazarija« mlade prodajalca, ki preizkusa svoj trgovski talent in srečo, ne spremeni v kup črepij.

Po mestu se potika vse polno postopačev in drugih sumljivih ljudi, ki povečujejo aktivnost z nastopom noči. Z Zlatega roga je ponoči prelep pogled na Bospor in razsvetljene minarete, med katerimi se prepletajo neonski reklamni napis bank in trgovin. Nekaj metrov stran od glavnih ulic Beyoga se ponoči začne življenje carigranske podzemlja. Najrazličnejši zvodniki te vabijo v sumljive lokale,

Veličasten vhod v carigrasko univerzo

obetajoč si dober bakšiš. Toda pri nas so bili kaj hitro razočarani. Iz težko razumljivih turških besed smo skovali stavek: »Yugoslavlalebye yok bakšış« (Jugoslovanski študentje — nič bakšiš, t. j. podkupnine). Ko smo se zvečer vracali iz Tel Sokaka, kjer je sedež potovalnega oddelka TMFT (Türkiye Milli Talebe Federasyonu), se nam je obesil na vrat neki vsiljivec, ki je sklepal, da bomo zanj mistne ribe. Slišali smo, kako je nekemu mimogrede dejal: »Amerikan, pa smo se na tiho hihitali njegovi zmoti. Po vsej sili nas je peljal v takozvani Tünel« (predor skozi hrib, ki vodi iz Taksima v Zlati rog) in je kar sam plačal za naš vozne listke za to podzemsko železnico. Potem nam je v pol razumljivi zbirki francoskih in angleških besed povedal, da nas bo vodil po mestu. Ko smo mu hoteli dopovedati, da nam ni za njegovo spremstvo in da smo brez denarja, nas je v naše olajšanje zapustil z zaničljivim nasmehom na ustih. Toda kmalu smo dobili novega »vodilca«. To pot v osebi prijaznega profesorja liceja, ki nam je pokazal pot do našega bivališča. V brezhibni francosčini, ki jo poleg angleščine obvlada velik del izobraženstva, nam je ob kramljanju povedal marsikaj zanimivega, kar povrni opazovalec nočnega življenja v Carigradu ne opazi.

Boris Lipužič

PRVI KRIK PROTESTA

Elio Vittorini: nemiren iskalec poti in ciljev, otrok Sicilije, star zdaj šestindeset let, samouk, novelist in romanopisec, prevajalec Poea in Faulknerja, član odporiškega gibanja, o katerem je napisal roman »Ljudje in ne ljudje« (»Uminie noi«) bil za prt in preganjan.

Temperamenten pisatelj. O tem pričajo njegova dela. Smeli: O tem priča članek o španski državljanski vojni, zaradi katerega so ga fašisti vrgli iz korektorske službe; o tem priča njegova dejavnost med II. svetovno vojno.

Ko mu je bilo 19 let, se je začel ukvarjati s književnostjo. Stiri leta zatem se je uveljavil z zbirko novel »Malo-mešani«.

Leta 1941 izda »Pogovore na Siciliji«. Delc doživi usodo, kakršno je moralo doživeti: fašisti so knjigo kaj kmalu po izidu prepovedali. Zato pa je že 1945 doživel kar 6 izdaj.

»Pogovori« se začne z obupom. Glavni junak Ferrauto razmišlja o človeškem rodu, ki je izgubljen. Dež. Raztrgani cvetli. Molk. Pobešana glava. Življenje je »kakor gluhe sanje, in nobenega upanja ni, samo spokojna vdanost«.

Zaključijo se ti pomenki s slovesom od matere in s srečanjem z očetom, ki se je vrnil domov, potem ko je pobegnil z drugo ženo.

Preprost okvir. Vsaj na oko. Pripoved je živa, južnaška, temperamentna. Toda to delo ni samo potopis in pripoved, pač pa tudi protest. Prvi krik protesta v Mussolinijevi Italiji, kot sodi sodobna italijanska kritika, prvi krik po poledih v Abesinijo, po padanju s Francosm in Hitlerjem. Prvi krik protesta zoper načela črnih srajc: »Credere, combattere, obbedire« — verovati, boriti se, ubogati.

Ce je korenjaški Lombard, ki ga sreča Ferrauto v vlaku, ki vozi na Sicilijo, samo iskalec smisla življenja, nezadovoljen z izpolnjevanjem dolžnosti, ker so le-te že prestare, pa si zato želi, »da bi napravil neke nove stvari v nekem novem smislu in si tako pomiril niti vesti« — pa je brusar na Siciliji vse drugačen. Vzduhuje, češ, kako lepo bi bilo, če bi imel vsak pravo rezilo, ostro nabrušeno, in potlej si s Ferrautom nekaj šepetata na uho, zakaj na glas ni varno govoriti takih reči v tem in tem letu po pohodu na Rim ... In ti sicilijski možje: Ecehijel, pišoč o krivicah, ki jih svet trpi, in suknar Porfirij, ki je izobesil pred svojo prodajalnico kos rdečega blaga, pač zato, ker je pri sicilijskih suknjarjih taka navada; in oče Ferrauto, železničar kakor Vittorinijev oče, ki recitira po čuvajnicah vzdolž proge Macbetha in Hamleta — vsi trpe krivico in so žalostni, in so veseli ob merici vina.

Gregor »trniša

SRCE

Ptica selileka na samotni poti — kadar ostanem v svoji sobi sam, poslušam v prsih rezki žum, peroti leteti na otoke tvojih sanj.

Človeka zloba lomi tvoja krila in zanke misli jim nastavljam sam, ti sama si že večkrat se zmotila in sedla na izproženo si dlan dekliške roke, v mislih, da te nosi v domače gnezdo na otoku sanj.

Zato vse tišji se mi zdi vsak dan v globini prsi rezki žum peroti, na njihovi samotni, dolgi poti.

Andre Malraux

CONDITION HUMAINE

Pisateljske kvalitete Malrauxa bo najbolje ponazoril odlomek iz njegovega romana Condition humaine, ki ga prinašamo v prevodu. To je psihološko nena- vadno oster, skoraj krut opis revolucionarnega dejanja nekega kitajskega ilegalca. Stavki so polni stvarne in hkrati miselne napetosti, pripoved izredno polna, bogata in poglobljena. Dalj-

21. marca 1927. Pol ure po polnoči.

Ali naj Cen poizkusi dvigniti mrežo zoper komarje? Ali naj sune skozi? Strah ga je stiskal v drobno; poznal je svojo trdnost, a v tem trenutku je mogel samo otopelo misliti, kot bi ga uročil ta kup belega muslina, ki je padal s stropa na tlo, manj vidno kakor senca, in ki je iz njega molela samo noga, napol upognjena v spanju, pa vendar živa — iz človeškega mesa. Edina svetloba je prihajala od sosedne zgradbe: velik štirikotnik blede elektrike, ki so ga sekale okenske prečnice; ena je bila čez posteljo prav do noge, kot da bi poudarjala njeno prostor-

V pomenke se vpletajo in iz njih se porajajo spoznanja, ki izpričujejo pisateljev pravi, ne sentimentalni, pač pa borbeni humanizem. »Vsak človek... ni človek«, bereš v knjigi. »Eden preganjan in drugi je preganjan in ves človeški rod ni človeški, človeški je samo tisti, ki je preganjan.«

Hkrati pa se razgrinja pred nami Sicilija sikomir in žveplanih rudnikov, malarije in jetike, pomarančnih nasadov, snega in šumečih hudo- urnikov, Sicilija v temi in mrazu in žgoči poletni pripeki.

Vittorijev delo je svojevrstna spojina potopisa in lirskih meditacij, simbolne pripovedi in verzima. Pisatelj ne stopa po utrihih poteh, ki bi ga povedle v bolj ali manj puščobno literarno obliko.

DVE KNJIGI MIŠKA KRANJCA

II.

Splošne ugotovitve, ki smo jih navedli ob analizi Kranjčeve zbirke »Imel sem jih rad«, nam nujno vsiljujejo trditev, da so dosledno neaktivne in »statične« osebe samo galerija ljudi, od katerih dejansko nihče ne živi v pravem smislu besede. Življenje gre mimo njih svojo lastno pot, te osebe pa ga samo registrirajo s pomočjo opazovanja in ugoavljanja, — več ne zmore nihče izmed njih. Zato jih dejansko — ne glede na resnično možnost njihovega obstoja sploh ni. V tem celotnem odnosu do človeka je neka osnovna istovetnost idejne strukture obeh knjig Miška Kranjca. Lahko bi dejali, da njegovi junaki samo vegetirajo. Vegetirajo pa še dolgo ne pomeni živeti.

Idilčna filuzija pastirskega, oz. vaškega življenja, kot jo prikazuje prva knjiga, se raz- dvaja sama v sebi. Obilica lirizma, s katerim so prepletene te zgodbe iz otroških let, pa je vse prej kot na pravem mestu. Večja mera osebne prizade- ostit bi sicer utegnili zbrisati marsikatero pomanjkljivost prav v tem smislu, saj bi lirizmu dala vsebino, žal pa je prav v tem oziru avtor vse preveč oddaljen od življenja, katerega popisuje, da bi sploh mogel biti prizadet, ne sam ne kot drugi z njim ne naredi nič takega, kar bi sploh kogar koli prizadelo. Morda je vsa ta avtorjeva mladost pred njim samim samo zato lahko čista in brez krivde. Tej zaverovanosti pa se pridružuje še determini- ranost ubožnega življenja na vasi, ki nudi zgolj gotovost, katere ne moreta omajati niti skrb, niti bojazen.

Ta vsesplošna psihoza nujnosti je v knjigi »Nekoč bo lepše« vse bolj opazna. Lahko bi rekli, da obe povesti (Nekoč bo lepše, Življenje ima dve strani) povsem nedialektično odklanjata protislovje med nujnostjo in možnostjo, v katerem se življenje giblje, oziroma to nasprotje zgolj eno- stransko »stopenjajeta v usodno neizbežnost, v katero so ujeti junaki ne glede na to, kaj so in kakšni so. Pred to neizbežnostjo klekajo osebe zgod- ba kot bilke v viharju, ki si ne morejo in ne znajo pomagati. Dano, sicer neizbrano življenje polno in erotično raz- gibano žensko preganjajo kot Erinije njeni štirje otroci, katerim se umikajo njeni ženi. Prav tako brezpopotno mora stopati po začrtani poti izgu- bljena aktivistka Marija. Ne eni, ne drugi ni pomoči. Pred njima ni pravih prav nobene bodočnosti več, zato sta zaver- ni in potisnjeni ob zid. Psiho-

Opisuje in izpoveduje, očrta nam vizije in obuja spomine, obenem pa z neizprosno iskrenostjo uporablja svoje juna- ke, ki so živi, plastični, prav zato, ker niso samo dobri ali slabi, pač pa dobri in slabi, pogumni in plašni, veseli in žalostni. In kot črno ozadje so figure fašističnih ovadu- hov in podrepanikov, brezim- nežev, »tistega brez brk in tistega z brki«, kot jih označi pisatelj.

Na koncu še nekaj besed o prevodu Mare Kodričeve. Delo je napisano v tako plastič- nem jeziku, da zahteva skrb- nega prevajalca z bogatim je- zikovnim zakladom. V našem primeru pa kaže prevod mogo- go pravičnim napak. S po- manjkljivim jezikom pa pade cena sleherne besedne umet- nine.

Jože Sircelj

Bojan Pisk

KAJ NAJ TI DAM

Samó večer je.
Večer brez metafore.
In veter,
ki nima dlani.

Samó luči so.
Luči brez ironije,
in senca,
ki ne vedó za bolest.

Kakó preprosto je vse.
Vse je sámó iz sebe.

Tudi midvá.
Tudi midvá sva sámó človeka.
Ljubiva se in iščeva v nama
le naju.

— Ljudé pa so rože in jočejo...

Kaj naj ti dam za poljub, Marija?
Kaj naj ti dam,
ko vem,
da nisem večer in pomlad...

Vzel te bom, da se ti dam.

Človek, filozof in umetnik

Pri nas se o marsikateri po- membni osebnosti dvajsetega stoletja premo ali nič ne piše. Tako je o Andreju Malrauxu, ki ga na zabodu imenujejo »svetec modernega sveta«, izšel v Ljubljanskem Zvonu 1. 1939 esej Ve- re Brncičeve, odtlej pa utegne- mo najti v slovenski publicistiki kvečjemu krajše omembe njego- vega dela in vendar se je sploš- no mnenje o njem že močno spremenilo in utrdilo, pisatelj sam pa je medtem kot človek in umetnik prešel tako odločilne nadaljnje stopnje v svojem raz- voju, da predstavlja danes že mnogo širši in globlji problem kot pred vojno.

Problemi, ki so tako izrazito osvetljeni v njegovih delih, so med najaktualnejši problemi sodobnega človeka. Vso to pro- blematiko je Malraux sam do- živel, jo občutil na lastni koži, ne samo kot filozof in pisatelj, temveč predvsem kot človek konkretnih dejanj, kot človek poguma, oplenjenega s pro- dorno inteligenco. Rodil se je 1. 1901 v meščanskem okolju, a je še mladenič odpotoval kot ar- heolog v Laos, kjer se je pri- družil revolucionarnemu giba- nju. Doživel je kitajsko držav- ljansko vojno, se udeležil špan- ske revolucije, bil ujet kot vo- jak ob porazu Francije v drugi svetovni vojni in sodeloval v francoskem odporišnem giba- nju.

Njegova prva dela obravna- vajo problem avanture in revolu- cije — zlasti Zavojevalci, Kra- ljevska pot in Conditio humana se branil — zakaj če bi se bral- ni, bi vpil.

Cen je v utripajočimi vekami odkrival v sebi, tako da se mu je že gnusilo, žrtvovalca name- sto borca, kot ga je pričakoval. In ne le svestična bogovom, ki si jih je izbral; pod njegovo žrtvijo revoluciji so se razmika- le globline, ki je bila ta noč v primeri z njimi popolnoma ja- sna. »Moriti ni samo ubijati, žal...«

V žepih je držal z oklevajočo desno roko zaprto britve, v levi pa kratko bodalo. Potiskal ju je čim globlje, kot da noč ne bi mogla dovolj prikriti njegovih kretenj. Britve je bila bolj za- nesljiva, toda Cen je čutil, da je nikoli ne bi mogel uporabiti; bodalo se mu je manj gabilo. Iz- pustil je britve, ki se mu je za- jedala v stisnjene prste; bodalo v njegovem žepu je bilo brez nožnice. Dal ga je v desno roko in pritisnil levo na svojo volne- no jopico. Naladno je dvignil desnico, kot da bo s svojim gi- bom gotovo sprožil plaz. Toda nič se ni zgodilo: še vedno je bil on tisti, ki je moral storiti.

Ta noga je žvela kakor speča žival. Ali je za njo telo? Ali se mi že meša? Treba je bilo videti le telo. Videti ga, videti to gla- vo in zato stopiti v svetlobo ter spustiti svojo čokato senco po postelji. Kakšen je odpor člove- škega mesa? Cen je krčevito stisnil bodalo v levo. Boleči- na (nič več ni bil zmožen misli- ti, da je to njegova roka) in misel na muke, ki bi jih mbral trpeti, če bi se ta človek prebu- dil, sta ga za hip spustili: bilo se mu je močnejše kot to mazno vzdušje. Približal se je.

Zares je bil človek. Ki ga je videl pred dvema urama v žarki svetlobi. Noga, ki se je skoraj dotikala Cenovih hlač, se je ne- nadoma obrnila kakor ključ in se povrnila v svoj prejšnji po- ložaj. Morda je speči začutil njegovo plizino, a ne toliko, da bi se prebudil... Cena je zmra- zilo: neka žuželka mu je s'ekla po koži. Ne, bila je kri v njegovi roki, ki je tekla kot po žlebičku. In ves čas ta občutek morske bolezn.

Trije filmi - dvoje nasprotij

Ameriški film »Zgodbe iz predmestja« sestoji po že znanem načinu, kot smo ga lahko videli pri angleškem filmu »Encore« in italijan- skem »Tri prepovedane zgod- be« iz niza malih epizod po novelah pisatelja Potterja- O'Henryja, ki jih združuje v smiselno celoto njihov enotni način obravnavanja življe- nja. V vseh zgodbah se nam razodeva sicer preprost, ne- problematičen in znan, toda kljub temu osvežujoč in za- baven odnos do sveta, ki se tako močno — v svojo korist — razlikuje od odnosa tiste vrste, kot ga opažamo v obeh francoskih filmih »Človek mojega življenja« in »Povest ljubezni«.

»Zgodbe iz predmestja« nam podajajo s svojim tra- gično-komičnim vzdušjem ži- vljenje na vever, lahkoten in

ironičen način. Bodisi, da je to zgodba o ostarelem nepri- dipravn, ki poizkuša vse, da bi lahko »prezivil« v zaporu, pa se mu to posreči šele te- daj, ko sklene, da bo začel novo, pošteno življenje, bodi- si da je to zgodba o dveh sle- parjih, ki ugrabita otroka, da bi dobila zanj odkupnino, pa morata konec koncev še sama plačevati za to, da se ga iznebita; ali da je to zgodba o zakonskem paru in božičnih darilih — vsaka nam govori, da je življenje sicer žalostno, obenem pa tu- di veselo, da je včasih resno, pa vendar tudi smešno, da je tako, kakršno pač je in da ne kaže iz njegovih muk ustvar- jati tragedije. Človek sicer vedno kot hudoben in naga- jiv otrok zagode kaj nepri- jetnega, česar ne pričakuje, vedno ga ovira v njegovih prizadevanjih in mu meče polena pod noge, na drugi strani pa bo vse te neprijet- nosti počasi samo zagladilo in zabrisalo ter obenem ustvarilo novo. Človek naj si ne dela prevelikih stvari in živi, kakor se pač da.

Razumljivo je, da iz takega odnosa do sveta ne more zra- stati velika in celotna življenje v vsej globini zajemajoča umetnost. Kakor je res, da je ta stran življenja resnična in naravna, tako je tudi res, da je resnično in naravno tako življenje, kakor sta ga nam prikazovala, — da omenimo samo dva — filma »Tramvaj Hrepenenje« ali »Smrt trgo- vskega potnika«. Tu življenje ni bilo več muhast otrok, temveč vsemočnega, nepre- magljiva, slepa, sovražna in uničujoča sila, ki deluje brez načrta in vseh smerih ter ogroža človeka v njegovi eks- istenci. »Zgodbe iz predmest- ja« niti nimajo takih preten- zij, podajajo nam le videz življenja, njegovo običajnost in nepreračunljivost, brez pretirane sentimentalnosti in brez tragične patetike. Kljub temu, da nam snov teh zgod- bi nova — ob vsaki imamo občutek, kot da smo jo že nekdaj slišali ali videli — niti se ne odlikuje s posebno du- hovitostjo, pa film, »Zgodbe iz predmestja« s svojo pre- prostostjo in vedrim nasmeh- kom nad samim seboj deluje kot odrešujoče zdravilo proti premočni dozi sentimentalno- sti v obeh francoskih filmih.

Filma »Človek mojega živ- ljenja« in »Povest ljubezni« sta delo režiserja Lefranca, podobna sta si kot jacej- jaju in predstavljata pravo nasprotje ameriškim zgod- bam. Oba ostajata pri potvor- jenem videzu življenja, ki je od resničnega življenja tako oddaljeno kakor ta dva filma od umetnosti. »Človek moje- ga življenja« nam predstavl- ja naravnost dovršen eks- trakt tistih elementov, ki ta- ko učinkovito delujejo na žleze solznice: Lepo, mlado, toda revno deklico in lepega, mladega, toda bogatega mla- deniča; njuno ljubezen, ki na njegovi strani usahne ta- koj, ko izve za preteklost njene matere in njen mate- rialni položaj; podlo in brez- srčno varanje; usodno od-

gled v japonsko glasbeno za- kladnico, saj je obsegal njen spored razen treh opernih arij in samospevov Ravela, Duponta in dell'Acque vrsto značilnih ja- ponskih narodnih pesmi, ki pa so v zapadnjaškemu okusu pri- krojeni obliki izgubile precej svoje pristnosti in neposred- nosti.

V Michiko Sunahari smo spo- znali pevko s kultiviranim, vse- skoz; izenačenim, barvno bogat- tim glasom.

kritje; strel iz samokresa in umor; materino ljubezen in njeno žrtev za srečo svoje hčerke — vse to je režiser spretno pomešal, napravil zmes sumljive vrednosti ter jo serviral gledalcu kot ve- ličasten film, ki pretresljivo in prepričljivo prikazuje glo- bine človeških usod. Ta pre- tenzija, realizirana v nizu najbanalnejših, najbolj ob- rabljenih in preživelih, naj- sentimentalnejših in najzla- ganejših motivov, povzroča v nas silovit odpor proti take- mu pačenju resničnega ži- vljenja.

Iste lastnosti odklikujejo »Povest ljubezni«. Tu so vlo- ge za spremembo zamenjane; reven je on in bogata ona. To zaljubljenca, kakor v pr- vem filmu, sicer ne moti, pač pa moti — zopet za spremem- bo — njene starše, ki nam jih film z visko in poučljivo prikazuje kot nerazumne in trmoglave pošasti. Bodi ka- kor koli — ovire, ki naj ustvarjajo dogajanje in ga delajo »zanimivega« so tu in film se lahko neumoteno od- vija do svojega konca, kjer se samokres »izvirno« zame- nja s smrtno dozo ciankalkija. Ta sentimentalna zgodba, na- polnjena z nežnimi dvogovori mladih zaljubljenecv, ki naj bi nam posredovali vtis pri- srčnosti, naravnosti in intim- nosti, v resnici pa so le pre- cej splošni, znani, dolgočasni in razvlečeni, pa je režiserju premallo. Poživi jo s popolno nepotrebnimi kriminalnim okvirom ter jo garnira z »dvoumnimi« in »pomenljivi- vimi« dialogi. Toda tudi to je še premalo. V okvir krimi- nalnega okvira postavi režis- ser za nameček še velikega in priljubljenega igralca Louisa Jouveta ter s tem močno povisa komercialno vrednost svojega filma. In to je — končno — dovolj.

Gledalcu, ki ima nekaj okusa in kritičnosti, pa je to že več kot dovolj. Ob celi vrsti takih sentimentalnih, pretencioznih limonad, ki so se v zadnjem času zvrstile na sporedih naših kinematogra-fov, postajamo vedno bolj skromni in nič čudnega ne bo, če se nam bo kmalu brid- ko stozilo po ameriških cow- boykah. Če so sicer prav ta- ko dolgočasne in znane, ven- dar svoje zlaganosti ne za- krivajo s celo vrsto »visokih«, »globokih« in »silnih« čustev, ki kot vihar uničujejo člo- veka življenja in spremlja- njajo njihovo usodo. Se ved-

Louis Jouvet

no je boljša in užitejša na- tivnost, ki se ima za zanimivo in nevsakdanjo kakor pa na- tivnost, ki se smatra za edin- stveno in bogato s spoznanji obdarjeno odkrivalko naj- skritejših in najusodnejših globin človeškega trpljenja.

-nk-

lunknji sredi mreže: veke so se bile odpre — ali se je utegnil prebuditi? — oči so bile bele. Vzdož bodala je pričela vreti kri, vsa črna v tej nenaravni luči. Telo, ki bi lahko padlo bo- dis na levo bodisi na desno, je imelo v svoji teži še nekaj ži- vljenja. Cen ni mogel izpušiti bodala. Skozi roko, ki mu je drevnela, in bolečo ramo se je sprožil stik strahu med tem te- lesom in njim prav do dna nje- govih prsi, prav do njegovega sunkovito bijočega srca, edine stvari v tem prostoru, ki se je gibala. Bil je čisto nepremičen; kri, ki mu je še vedno tekla iz reve roke, se mu je zdela kot da je od tega ležečega človeka; ne da bi se na zunaj kaj zgodilo, je bil prepričan, da je mož mr- tev. Skoraj brez diha ga je še vedno čvrsto držal v njegovi le- gi, sredi mrtve in mračne svet-lobe v samotni sobi. Nitesar v njej ni govorilo o boju, niti raz- trganji muslin, ki je bil kakor razkisan v dve polovici: bila je samo tišina in ubijajoča pi- javnost, ki se je vanjo potapljaj, ločen od sveta živih ljudi in pri- čršen na svojo roko. Prsti so se mu bolj in bolj stiskali, a mi- šice na roki so mu popuščale in roka mu je pričela vsa trepetati kakor struna. To ni bil strah, bila je groza, hkrati okrutna in

svečana, kakršne ni več poznal od svojega detinstva: bil je sam z mrtvim, sam v kraju, kjer ni bilo ljudi, ves mlahav in stirt od groze in krvi.

Posrečilo se mu je razkleniti roko. Telo se je počasi nagnilo na trebuh; ker je roč bodala za- neslo posev, se je na rjuhi za- čela razliviati mračna pega in rasti kakor živo bitje. In zraven nje se je pojavila ter rasla ka- kor ona senca dveh koničastih ušes.

Vrata so bila daleč, balkon bliže; a senca je prihajala od balkona. Čeprav Cen ni verjel v duhove, je bil ves ohromel in se ni mogel obrniti. Odkočil je: mlajkanje. Napol sproščen se je upal pogledati. Bila je mač- ka, ki je prihajala skozi okno na svojih tihih tačkah, z očmi uprtimi vanj. Divji bes je stres- sal Cena, čim bliže je prihajala senca — ne zaradi živali, ampak zaradi njene prisotnosti; nitesar živega se ni smelo priplaziti v to okrutno področje, kamor ga je vrglo: kar bi ga videlo držati ta nož, bi ga oviralo vrniti se med ljudi. Odprl je britve in stopil korak naprej: žival je zbežala po balkonu. Cen ji je sledil in nenadoma se je pred njim pokazal Sanghaj.

(Prevedel Vs)

Državno študentsko prvenstvo v odbojki

LJUBLJANA IN BEOGRAD PRVAKA

Zadovoljiva udeležba in dobra organizacija. Ženske so navdušile gledalce. Najboljše ni bilo

Državno študentsko prvenstvo sodi pravzaprav še med festivalne prireditve, saj bi moralo biti odigrano že teden prej. Tekmovanje v zvezni ligi je to preprečilo in so se zato najboljši študentje — odbojkarji sestali šele prejšnji teden.

Letošnjega študentskega prvenstva v odbojki so se udeležile ekipe Beograda, Zagreba, Sarajeva in Ljubljane z moškimi in ženskimi vrstami. Manjkala je samo ekipa Skoplja, ki se za tekmovalno sploh ni prijavila. Kljub temu pa lahko to tekmovalno prvenstvo imenujemo državno prvenstvo jugoslovanskih študentov.

Vse tekme so bile odigrane na igrišču AOK pod Čehinom v gradom. Prvenstvo je bilo dokaj dobro organizirano. Tudi ves sodniški kader je

moremo pripisati tremi, ki pa ni bila umestna, saj so bile na igrišču same znane igralke, ki nastopajo v tekmovanih zvezah v Slov.-hrvatske lige. Najboljša v vrsti je bila Leskovičeva. Igralke Zagreba so se morale zadovoljiti s 3. mestom, čeprav bi lahko osvojile tudi enega izmed prvih dveh. Mislim, da je bila to najbolj izenačena ekipa na tem tekmovalnem, ki pa kljub veliki poštovanosti ni mogla doseči več, kakor 3. mesto. Z Ljubljano in Beogradom so se odlično borile, ven-

Tudi predsednik UO ZSJ tov. Sinkovec se zanima za odbojko

rala ekipa Zagreba, od katere smo mnogo več pričakovali. Simpatični Sarajevčani so bili brbeni, a kljub temu niso dosegli boljšega uspeha.

Prvo državno prvenstvo v Ljubljani je za nami. Lahko se pohvalimo, da smo ga uspešno izvedli. Pred nami stoji še ena naloga: izvedba državnega prvenstva v košarki. Če bo pri pripravi sodeloval tudi ASK, prav tako kakor je pomagal pri organizaciji odbojarskega prvenstva AOK, potem lahko upamo, da bo tudi prvenstvo košarkarjev potekal brezhibno.

Rezultati — moški:

Beograd : Sarajevo 3:0, Ljubljana : Zagreb 3:0, Sarajevo : Zagreb 1:3, Ljubljana : Beograd 3:1, Beograd : Sarajevo 3:0.

Ženske:

Beograd : Zagreb 3:1, Beograd : Ljubljana 3:2, Ljubljana : Sarajevo 3:0, Ljubljana : Zagreb 3:2, Beograd : Sarajevo 3:0, Zagreb : Sarajevo 3:0.

Ekipa Beograda

Končni vrstni red — moški: 1. Ljubljana, 2. Beograd, 3. Zagreb, 4. Sarajevo.

Ženske: 1. Beograd, 2. Ljubljana, 3. Zagreb, 4. Sarajevo.

Skoraj po dveh letih dogovarjanja in dopisovanja se je posrečilo strelcem ljubljanske in skopljanske univerze uresničiti prijateljski dvoboj v Skoplju. Težko se je bilo odločiti za tako dolgo pot med glavnima mestoma naših najoddaljenejših republik. Prevelika razdalja in slabo materialno stanje družin so bile glavne ovire, ki so onemogočale zblizanje, spoznavanje ter izmenjavo izkušenj študentov — strelcev Makedonije in Slovenije.

Našo bojazn na vlaku — kaj bomo storili če nas ne bo nihče čakal od kolegov — Skopljancev je prekinil prihod na železniško postajo. Skoraj cel odbor njihove SD s predsednikom tov. Pulejkovim na čelu je nestrpno čakal na postaji prihod našega vlaka. Če bi se pa zgrešili so za vsak slučaj pripravili naš prihod dožurnemu milici na postaji tako da bi nas oni pripeljali na določeno mesto. Ta naš prvi vtis je bil zelo dober, saj takega nismo pričakovali.

Drugi dan smo dopoldne izkoristili za odmor, popoldne pa smo pomerili svoje moči v dveh disciplinah na strelišču, ki je oddaljeno kakih 12 km od mesta. To strelišče na Saraju ni edino. V kratkem bo razbremenjeno z dokončanim modernim strelščem na periferiji mesta. Sama številka — 350 — govori o velikem zanimanju študentov za ta šport, posebno na tehnični in pravni fakulteti. Ne zaostajajo za tem tudi ženske Skopljanske univerze, katerih je tudi okrog 50. Da so to strelke dobrih kvalit, se pokazale že prvi dan tekmovalja z malokaliberskimi puškami.

Ob prihodu na Sarajsko strelišče nas je z strelščnega stolpa pozdravila poleg makedonske in strelske tudi slovenska zastava, kar nas je prijetno presenetilo in obenem vzbudilo željo po zmagi. Pred pričetkom dvoboja je bila majhna slovesnost s pozdravnimi govoroma obeh predstavnikov društev. Tovariš Pulejkov nam je zaželel prijetno dobrodošlico. Za dobrodošlico in izredno gostoljubje se je zahvalil tov. Perić D. V imenu ljubljanske ekipe je predal predsedniku Pulejkovu spominski pokal na prvo medsebojno srečanje ter obenem poudaril željo vseh naših strelcev, da bi se ta prvi dvoboj izpremenil v tradicionalna

STRELCI LJUBLJANSKE UNIVERZE V SKOPLJU

Zmaga naših strelcev

stov Dragica z 215 krogi. Na drugem mestu je spet skopljanka Bricki Olga z 211 krogi. S strelstvom se bavijo od 1952. leta in so članice republiške reprezentance Makedonije. Njihova hladnokrvnost jim je dala prednost nad našimi zastopnicama tov. Kržišnik Ermino in Cretnik Olgo, ki sta bili nervozni. To pa je tudi razumljivo, ker sta nastopili brez treninga, zaradi pomanjkanja malokaliberske municije. Objubile pa so jim ob slovesu, da se jim bodo ravanžirale ob njihovem prihodu v Ljubljano, kajti pred njimi so samo za 31 krogov.

Poleg ženske ekipe so tekmovali moški s pištolo na 50 m. V tej disciplini je pripadla zmaga ljubljanskim strelcem, ki so osvojili prvo mesto (Letonja Ludvig, državni študentski prvak v pištoli, mojster strelca). Drugo mesto Kuštrin Miša, tudi mojster strelca in peti Sturm Bogdan. Tako so kot ekipa zmagali s 559 krogi proti 496. Od Skopljancev je tretje mesto zasedel Tasevski Aleksander — član MSO, mlad in talentiran

strelce, nada makedonskih študentov — strelcev.

25. maja, na Titov rojstni dan so se ekipe pomerile z vojaško puško. Velik interes je bil tega dne na strelišču, katerega so obiskali mnogi ljubitelji strelskega športa. Nestrpno so čakali začetka tekmovalja strelci obeh ekip. Po kratki pripravi se je začelo streljanje velike serije 3 krat 20. Naš reprezentant Remc Fedor, mojster strelca, bivši mladinski državni prvak in mladinski rekordar je zasedel prvo mesto, vendar je ekipa, ki so jo poleg njega sestavljali še Letonja L., Sturm B., Letonja F. in Prinčič Egon prepustila prvo mesto borbenim skopljancem za minimalno razliko petih krogov.

V naslednji disciplini — hitrem streljanju z vojaško puško so si naši strelci opomogli od treme ter na vsak način hoteli zmagati. Uspeh ni izostal, saj so porazili ekipo Skoplja z nič manj kakor 163 krogi razlike. Prvo mesto: Rems F. 19 zadetkov v minuti s 124 krogi, tretji Kuštrin, peti Franci in šesti Prinčič.

Na drugo mesto se je plasiral nadarjeni mojster — strelce ter makedonski reprezentant

Tov. Perić predaja spominski pokal Georgijev Dragan s 16 zadetki ter 89 krogov.

V skupnem plasmanu je ekipa ljubljanske univerze zasluzeno premagala skopljanske

Naša strelska vrsta na strelišču

Dve važni ATLETSKI PRIREDITVI

Prvenstvo v Ljubljani

V okviru festivala je bilo na stadionu Odreda atletsko prvenstvo. Univerze, Visokih sol in Akademij. Tekmovanje je bilo ekipno in posamezno. Sodelovalo je okrog 50 tekmovalcev. Organizacijo tekmovalja je prevzela atletska sekcija Odreda in jo v celoti uspešno izvedla.

Kljub slabemu deževnemu vremenu je bilo atletsko tekmovalje študentov zelo zanimivo. V mnogih disciplinah je bilo težko predvideti zmagovalca, ker so bili tekmovalci zelo izenačeni. Po-

TABORJENJE V OHRIDU

Univerzitetni odbor ZSJ in počitniška zveza v Skoplju bosta v letošnjih počitniških skupaj organizirala skupinska taborjenja, ki bodo trajala po dvajset dni. Taborjenja bodo v treh izmenah, v najlepših krajih Makedonije, Ohridu in Oteševcu. Tako bo študentom po zmerni ceni omogočen prijeten odmor v zdravi in lepi okolici.

Državno študentsko atletsko prvenstvo v Skoplju

22. in 23. maja je bilo v okviru organizacije skopljanske univerze v Skoplju študentsko atletsko prvenstvo Jugoslavije. Nastopilo je okrog 120 tekmovalcev z beograjske, zagrebske, ljubljanske in skopljanske univerze. Sarajevski študenti iz neznan razlogov niso nastopili. Tekmovanje je otvoril rektor skopljanske univerze prof. dr. Marjan Katalinič. Poleg ostalih gostov je tekmovalju prisostvoval rektor pariske univerze g. Jean Saraille, ki je bil med tem časom gost skopljanske univerze. Ekipa naše univerze je bila sestavljena iz devetih moških in enega dekleta, z namenom, da se popolnoma nekompletna, pomeš s konkurenco ostalih univerz, medtem pa je že po prvem dnevu tekmovalja zaradi dobrih rezultatov dosegla tretje mesto, za Beograščani in Zagreščani. Po prvem tekmovalju smo naredili nekatere spremembe v ekipi z namenom, da obdržimo doseženo prednost, za katero smo imeli zelo malo izgledov, to pa zaradi tega, ker v nekaterih disciplinah sploh nismo imeli svojih predstavnikov. Drugi dan tekmovalja je potekal v obliki treh dvobojev med moškimi ekipami Beograda in Zagreba, Skoplja in Ljubljane in žensko ekipo Zagreba in Beograda. Rezultat teh dvobojev je bil visoka zmaga beograjskih študentov v moški konkurenci nad ekipo Zagreba in minimalna zmaga Ljubljane nad ekipo Skoplja. V ženski konkurenci je sigurno zmagala ekipa Zagreba. Na koncu je treba dati priznanje naši moški ekipi in obenem pohvaliti poštovanost, ki jo je pokazala na tekmovalju. Posebno pa je treba pohvaliti Perišić Oslan, študentko Inštituta za telesno vzgojo, kot edino predstavnico naše univerze.

Ce nas je udeležba razočarala, potem nas toliko bolj razveseljujejo rezultati. Posebno so se izkazali metalci, ki so v vseh svojih disciplinah dosegli odlične rezultate. Posebno rezultati bratov Milčerja Kopitarja, Pluta in Penka, pa tudi Perišičeve so nad vse zadovoljivi.

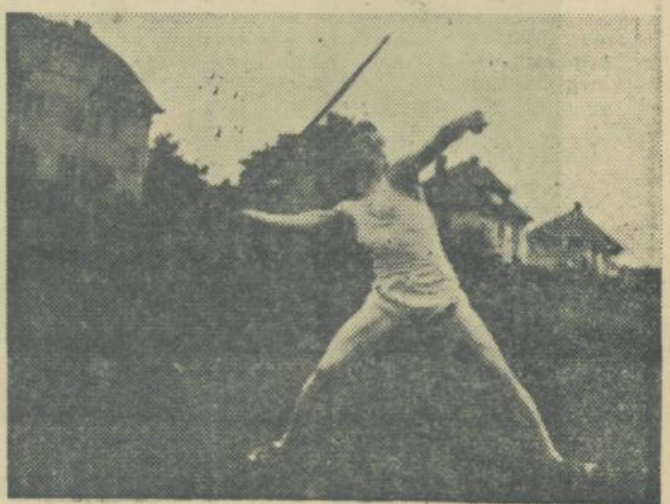
V ekipnem tekmovalju je pripriljivo zmagala ekipa Inštituta za telesno vzgojo s 63 točkami, pred strojniki, ki so nabrali 42 točk in arhitekti, ki imajo 40 točk.

Rezultati:

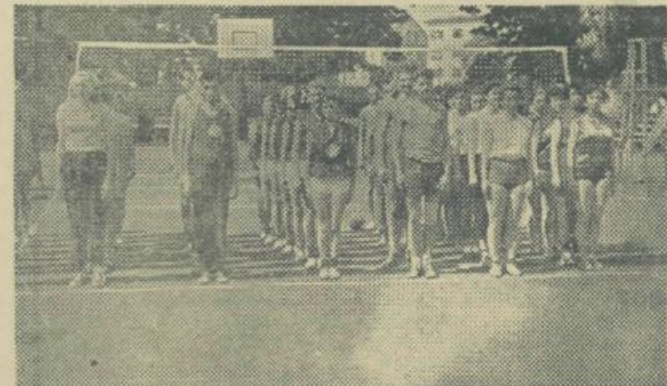
100 m 1. Vuković 11,8, 2. Zupan 11,9, 3. Vehovar 12,0
800 m 1. Pristovec 2:08,2
400 m 1. Brinc 56,1
1500 m 1. Svetina 4:23,4;
200 m 1. Kopitar 24,4, 2. Vehovar 24,5, 3. Vipotnik 24,7;
4x100 m 1. strojna fak. 47,8;
Daljina 1. Čop 6,12;
Troškok Vuković 12,53;
Višina Zupan 170
Palica Vehovar 340
Krogla Penko 13,76, 2. Milč B. 13,63.
Disk Miler J. 45,45
Kopje Kopitar 60,55 2. Plut 58,07
Kladivo Miler J 43,59
Ženske:
Višina Perišić 125
Daljina Perišić 4,84

Končni vrstni red:

1. Zagreb 144
2. Beograd 124
3. Ljubljana 119.

Metalec kopja Kopitar

Ob otvoritvi državnega prvenstva v odbojki

zadovoljivo opravil svojo nalogo. Kljub slabi propagandi je bilo za prvenstvo precej zanimanja in se je zbralo na igrišču veliko ljubiteljev odbojke, predvsem študentov. Tekmovanje je otvoril predsednik UO ZSJ tov. Janez Sinkovec, ki je pozdravil vse nastopajoče in jim želel čim več uspehov. Takoj po slovesnosti otvoritvi so pričeli s tekmovaljem.

Zanimivo je, da je na tem prvenstvu bilo več zanimanja za tekme žensk. Vzrok za to lahko najdemo v veliki izenačenosti posameznih ženskih vrst. Za razred slabša od ostalih je bila le ekipa Sarajeva, dočim so bile Zagrebčanke, Beograščanke in Ljubljankice skoraj enakovredne. Lahko rečemo, da je imela ekipa Beograda malo sreče pri osvojitvi naslova državnega prvaka, saj so imele težko borbo tako z vrsto Ljubljane, kot z igalkami Zagreba. Beograščankam lahko priznamo najboljšo tolatkice, saj sta 183 centimetrov visoka »Desa« in odlična Glumčeva z dobrimi udarci pridobili odlične točke. Ljubljana je osvojila drugo mesto, kar je popolnoma

dar niso imele uspeha in so obe tekmi izgubile s tesnim rezultatom. Ekipa Sarajeva je bila sestavljena iz začetnic, ki so izgubile vse tekme s 3:0. Pričakovali smo, da bomo videli na tem tekmovalju odbojkarje, ki v državnem merilu pomenijo največ. Imeli smo smolo, kajti prav ta dan je bila v Beogradu tekma državnih odbojarskih reprezentance Jugoslavije in Turčije ter zato nismo imeli priložnosti opazovati udarce Skerbineka, Mikine in drugih. Kljub temu so bile ekipe dobro sestavljene in smo lahko videli prav dobre tekme.

Naslov državnega prvaka so moštvo Ljubljane priborili: Mikluš, Punčoh, Dvoržak, Požar, Sumak, Medic in Merčnik.

zaslužno. Z malo več sreče bi lahko zmagale tudi nad vrsto Beograda, saj so jih le te nadigrale šele v zadnjem nizu. Ekipa naših študentk je bila solidna. Vse igralke so se dobro borile, posebno lahko pohvalimo njihovo igro v polju. Njihova slabost je bila le v naglem popuščanju, kar

remo reči, kdo je bil najboljši, saj so vsi krepko prispevali k velikemu uspehu. Beograd je poslal na prvenstvo precej pomlajeno moštvo, ki ima nekaj dobrih tolatkev, v polju pa so preveč okorni, kar jim ni moglo prineeti več kakor častno drugo mesto. Najbolj nas je razočar-

skem internatu, Gorica: prenočišče v gimnazijskem internatu. Okraj Radovljica Bled: prenočišče v Domu počitniške zveze »Bledec«. - Boh. Bistrica: prenočišče v gimnaziji. Jesenice: prenočišče v Internatu industrijske metalurgije. Šole. Kranjska gora: prenočišče v šoli.

Okraj Kočevje Fara: prenočišče v Dijaškem domu. Kočevje: prenočišče v gimnaziji. Velike Lašče: prenočišče v gimnaziji.

(Nadaljevanje prihodnjici.)

V SPOMIN PONESREČENIM ŠTUDENTOM - PLANINCEM NA JALOVCU

Tovarišem v spomin

Marsikateri planinec-študent je že poromal na naš prelepi Jalovec. Kdo izmed planincev si ne želi, da bi še skal tega sina očaka Triglava kot ga marsikdo imenuje. Kdor je šel preko Tamarja skozi Ozebnik na Jalovec, je opazil spominsko ploščo vzdolž ob vhodu v Ozebnik v neminljiv spomin trem ponesrečenim alpinistom-študentom.

Tudi ti trije mladi ljudje so poizkusili srečo v steni vitkega Jalovca. Bilo je 29. maja 1950. leta. Lepo planinsko sonce jih je zvalilo v steno. Toda, Jalovec je tokrat pokazal svoje trdo in neizprosno lice — na žalost pretrdo! V steni je zarjel plezalce snežni metej in trije izmed tedaj plezajočih navez so v njem izgubili svoja mlada življenja. Med njimi najzaslužnejši planinec PDU Vavpotič Frac. Po njegovem zaslugi je bilo naše društvo ustanovljeno; bil je njegov prvi tajnik. Preminul je tudi Tominec Slavko, z dušo in telesom predan planinski dejavnosti. Tudi veselemu in vedremu Igorju Kovačiču je bila planinska priroda neizprosna. Vsi trije so bili člani PDU in člani AO pri PDU, Velika in nepopravljiva vrzel je nastala v društvu ob izgubi teh treh predanih in poštovanih planincev. Takratni člani našega društva se jih živo spominjajo in še danes vodijo društvo, ki je v veliki meri tudi plod njihovega dela. V novih članih so vzbudili ljubezen do njih, tudi v njih stih tli želja, da bi v čim večji meri lahko sledili svojim vzornikom — padlim v steni Jalovca.

Vsako leto se zbero planinci-študenti pri spominski plo-

šči pod Jalovcem, da se oddolže svojim nepozabnim prijateljem. Oubujajo spomine na tiste dni, ko so še vsi skupaj veseli in v mladeniškem ponosu premagovali stene naših gor. Njihove misli so posve-

čene vsem onim, ki so žrtvovali svoja mlada življenja v gorah. Naši mladi prijatelji nam bodo ostali v živem spominu.

B.S.

Š A H

LUŠK V ZAH. NEMČIJI

Velika borba v Münchenu. Skupno 15:9 za LUSK.

26. maja je v Zahodno Nemčijo odpotovala ekipa LUSK na manjšo turnejo. Ognjeni krst je LUSK prebil v Münchenu, ko se je srečal z najmočnejšo nemško ekipo Münchenu 1890. To moštvo je že tri leta zapored moštveni prvak Zahodne Nemčije, v njegovih vrstah je med drugimi tudi prvak Nemčije Unzicker. Zal je moral LUSK nastopiti nekompleten brez velemojstra Pirca in dosedanje prve deske Krivca. Kljub temu je bila borba enakopravna in bi z malo več sreče študentje zmagali. Na prvi deski se je moral

velemojster Unzicker močno truditi, da je rešil nekoliko slabšo pozicijo v remi. Zanimivo je tudi, da po 4 urah borbe, še ni bilo nobene odločene partije in so se začeli javljati rezultati šele v zadnji uri. Končni rezultat je bil 4 in pol : 3 in pol za München 1890. Za LUSK sta zmagala Blinc in Gabrovšek remizirala pa Grosek z Unzickerjem, Vošpernik in Hrovat.

29. maja je LUSK nastopil v Kölnu proti kombinirani ekipi klubov »Köln 1861« in »Nordsten« ter zmagal z rezultatom 6 in pol : 1 in pol, naslednji dan pa je premagal reprezentanco univerze v Kölnu s 5:3. V Kölnu je na prvi deski nastopil Krivec Slavko, ki se je pripeljal iz Düsseldorfa, kjer je na praksi.

Gostovanje v Nemčiji je bilo uspešno, o čemer govori že skupni rezultat 15:9 za LUSK. Med posamezniki so na turneji dosegli najboljši uspeh Blinc, Gabrovšek in Horvat s 2 in pol točkami od treh možnih.

OGLAŠUJE V TRIBUNI!

TRGOVSKO
IZVOZNO
PODJETJE
za DOMALO
in UMETNO
O B R T

DOM

LJUBLJANA
MESTNI TRG 24

TELEFON:
21-407 — 20-308

TELEGRAM:
DOM EXPORT
LJUBLJANA

VAM NUDI V SVOJIH PRODAJALNAH:

MESTNI TRG št. 24
KARDELJEVA UL. 4
CANKARJEVA C. 6
TRG REVOLUCIJE 5

IN V SEZONSKI PRODAJALNI NA BLEDU

OKRASNE IN
PRAKTIČNE PREDMETE ZA VAŠ DOM
OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE

TOVARNA

ANGORA

LJUBLJANA

IZDELUJE RAZNE PLETENINE V MODNIH DESENIH

Kuverta

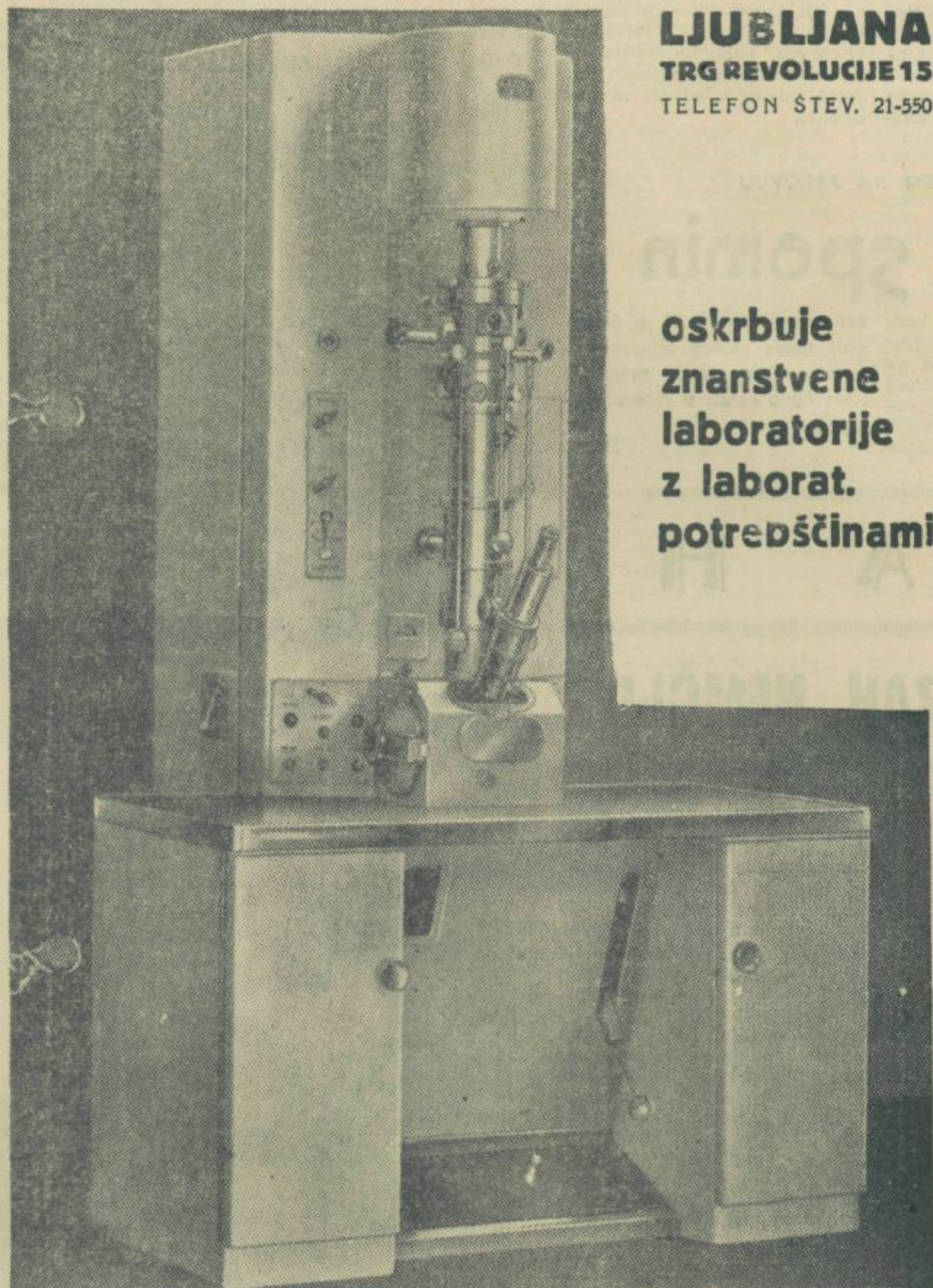
TOVARNA KUVERT IN PAPIRNATIH VRECIC

LJUBLJANA
TITOVA C. 67 — Telefon 30-807

IZDELUJE VSE VRSTE KUVERT,
PISEMSKI PAPIR V MAPAH,
ŠPECERIJSKE IN DISAVNE
VREČKE S TISKOM IN BREZ TISKA

KEMOSERVIS

LJUBLJANA
TRG REVOLUCIJE 15
TELEFON ŠTEV. 21-550

oskrbuje
znanstvene
laboratorije
z laborat.
potrebščinami

Študentje imajo pri nakupu 10% popusta

Študentke!

Študenti!

Racionalno gospodarjenje nam na-
rekuje, da najskrbneje izkoristimo
vse lastne surovinske vire. Eden
važnih surovinskih virov so prav
odpadki, ki so za posameznika skoraj
brezpomeni — zbirani, sortirani in
oplenjeni pa v veliki meri nado-
meščajo surovine in močno pocenja-
jejo proizvodnjo.

Z zbiranjem in oddajo odpadkov ko-
ristite skupnosti, sebi pa ustvarjate
primerne dohodke. PODJETJE »ODPAD«
odkupi raznovrstne odpadke v
vsaki količini po zelo ugodnih cenah.
Odkupne postaje so v vseh večjih
krajih Slovenije.

ODPAD

podjetje za promet z odpadki • Parmova 33. — Telefon 22-664, 21-732